Ročník 2 / číslo 7
červenec 2013
30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

KRUŠNOHORSKÝ HERZGEBIRGE LUFT

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Miroslav Rozner:
Chceš-li lesu rozumět, nauč se ho poslouchat!

Z obsahu:

Krušnohorské poutě
Čtěte na str. 3

Jak se měnila podoba Plešivce
Čtěte na str. 13

ABERTAMSKÉ NOVINY

Čtěte na str. 24

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení čtenáři, přátelé Krušných hor,

naše životní putování se zkrátilo o další měsíc. Bláznivé jarní počasí se sněhem a vytrvalým deštěm konečně vystřídalo zatím trochu rozmarné léto. Léto ve znamení prázdnin a dovolených je pro většinu z vás dobou odpočinku a relaxace jak fyzické, tak psychické. K povzbuzení dobré nálady se pokusí přispět i náš časopis. Pokud jsme, jak doufáme, přežili „polibek smrti“ Bernda Posselta z minulého čísla a neztratili vaši přízeň, nabídneme tentokrát v prázdninových vydáních lehčí, méně náročnou, ale stejně zajímavou četbu.

V průběhu měsíce června postihly tvůrčí kolektiv Luftu sice ne obecně známé „sedmery morové rány“, ale stejně citelné ztráty čtyř spolupracovníků, z toho tří natrvalo. Naše řady opustili Jana, Petr a Jan Magliovi a my bychom jim chtěli tímto poděkovat za pozitivní přínos a práci pro Luft. Michal Urban, další člen redakční rady a editor časopisu, se zotavuje po těžké autohavárii, ale v tomto případě věříme v jeho opětovný návrat v plné síle. Přejeme mu brzké uzdravení. S touto, pro nás pozůstalé obtížnou situací se pokusíme se ctí vyrovnat. Pokud to nebude hned „pravé ořechové“, chceme vás poprosit o shovívavost. Vynasnažíme se udržet stávající laťku. Prostě život je takový, jaký je, a personální otřesy nejsou záležitostí jen vrcholové politiky. Jinak s radostí vítáme mezi námi mladou posilu do redakční rady – Pavla Andrše z Nejdku.

V dalším období se budeme více vracet ke kořenům vzniku našeho časopisu vytvářením prostoru pro výměnu informací, názorů a zkušeností mezi obyvateli a přáteli Krušných hor, glosováním kulturního a společenského dění s cílem navázat na historické tradice, přispívat k obnovení kontinuity regionu a aktivně pomáhat s udržováním a propagací zdejšího přírodního a kulturního dědictví.

Závěr zakončíme optimisticky, převráceným sloganem „Po potopě my“. Ať letní prázdninové slunce spálí všechny vaše i naše chmury!

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Téma: Krušnohorské poutě
Thema: Feste im Erzgebirge 3

Rozhovor: Ing. Miroslav Rozner, krajský ředitel LČR Karlovy Vary
Gespräch: Ing. Miroslav Rozner, der Staatsforstkreisdirektor Karlovy Vary 6

Ze společnosti a kultury: Na svatého Jána otvírá se k létu brána
Kultur und Gesellschaft: Der heilige Jan öffnet das Tor zum Sommer 9

Aktualita: Setkání řezbářů v Mariánské
Aktualität: Bildhauersymposium in Mariánská 10

Aktualita: V Rittersgrünu se slavilo, byl tam i Jáchymov
Aktualität: In Rittersgrün wurde gefeiert, auch Joachimsthal war anwesend 11

Aktualita: Přírodní památník Antona Günthera září v novém lesku
Aktualität: Die Anton Günther Gedenkstätte neu gestaltet 12

Historie: Historie vrcholu Plešivec
Geschichte: Geschichte des Pleßberggipfels 13

Ze společnosti: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu
Aus der Gesellschaft: Interessante Kultur – und Sportveranstaltungen in der Region .. 14

Zapomenuté příběhy: Vzpomínka na povodeň v Nejdku
Vergessene Geschichten: Erinnerung ans Hochwasser in Neudek 16

Z naší přírody: Krušnohorské lesy dříve a nyní (3. díl)
Aus unserer Natur: Die Erzgebirgswälder früher und heute (3. Teil) 17

Víte, že: Jaká bude houbařská sezóna 2013
Wissen Sie dass: Wie wird die Pilzsaison 2013 18

Recept: Houbová tlačenka, houbové škvarky
Rezept: Presswurst von Pilzen und Pilzgriefen 18

Tip na výlet: Putování za památnými stromy u Stráže nad Ohří
Ausflugstipp: Die sehenswürdigen Bäumen in der Umgebung von Stráž nad Ohří 20

Počasí: Léta v Krušných horách
Das Wetter: Sommer im Erzgebirge 22

Sport: Xterra v Ostrově
Sport: Xterra in Ostrov 22

Vážně nevážně: Bajka krušnohorská
Ernsthaft unernsthaft: Die Erzgebirgsfabel 23

Abertamské noviny
Die Aberthamer Zeitung 24

Ročník 2 / číslo 7
ČERVENEC 2013

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík
Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/1 ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Karel Picura, Ulrich Möckel, Eva Skalníková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron

Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní programy
Eva Hejtmánková
E-mail: hejtmankova.eva@seznam.cz

Distributoři
Potůčky – Lenka Štrauchová
Horní Blatná – Eva Chlumská; U Gity
Pernink – U Patrika, Květinářství
Abertamy – Lenka Löfflerová; U Březiny
Abertamy – maso Zacharda
Boží Dar – Jitka Peřina; konzum Čáda
Pstruží – Anna Heranová
Merklín – Hedvika Roznerová
Nové Hamry – hotel Schwarz, Infocentrum
Vysoká Pec – Iva Hüttnerová
Nejdek – Alena Veselá, lékárna
Nejdek – Trafika, Hotel Anna
Myslivci aj. – Ivana Pečimúthová
Lesná – Mgr. Dana Waldsteinová
Mariánská – hospůdka Krmelec
K. Vary, Krymská-cestovka – Z.Štréblová
K. Vary, Krajská knihovna – Infocentrum
Ostrov, Dům kultury – Infocentrum
Další distributoři jsou vítáni!

Prodej – Infocentra v obcích
Náklad 900 kusů
Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 9. 8. 2013.

Tradice krušnohorských poutí

Bývalé poutní místo Mariánská

Pouť. Skoro každému z nás se vybaví kolotoče, hlasitá hudba v rytmu 80. let, cukrová vata a děti dožadující se koupě nějakého nepotřebného kýče. Obrázek většiny dnešních krušnohorských poutí. Jak ale vypadaly poutě v dobách dávno minulých?

Termín pouť má původně náboženský význam – šlo o návštěvu určitého místa, které se vyznačuje duchovní silou. Lidé poutě vykonávali již ve starověku, prakticky každé náboženství mělo a má svá posvátná místa, která věřící při poutích navštěvují. Pro Židy to už před počátkem nového letopočtu býval a dosud je Jeruzalém, muslimové putují v milionových zástupech do Mekky a křesťanští poutníci se už od 4. století vydávají do Svaté země do míst spojených s životem Ježíše Krista, ale ruku v ruce s rozšířením křesťanství od středověku i do řady dalších míst – například do Říma či do velmi slavného poutního místa Santiago de Compostela. A proč se vlastně věřící do různých poutních míst vydávají? Je to cesta pokání za hříchy jak minulé, tak současné, prosba za spásu bližních a na další úmysly, nebo poděkování za boží dary. Tento smysl se dnes ale v podstatě vytrácí a pod pojmem pouť se většině lidí vybaví spíše jen ten lunapark.

Na českém území byl jedním z nejvýznamnějších poutních míst pražský chrám sv. Víta, spojený se zemskými patrony, především se svatým Václavem. V souvislosti s rekatolizací po třicetileté válce nabyly zvláštního významu mariánské poutě, které nejsou přímo spojeny s životem Panny Marie, ale směřují do míst jejího zjevení či k jejímu obrazu nebo soše, jimž je obvykle přikládána nadpřirozená moc. Řada významných mariánských poutních míst se nachází i v Krušných horách a jejich blízkém okolí. Krušnohorští poutníci tak vykonávali často náročné a dlouhé, několikadenní poutě do Chlumu Svaté Máří u Kynšperka nad Ohří, do Bohosudova (německy Mariaschein) u Teplic, kde v 18. století byla běžná procesí čítající i sto tisíc poutníků, do Květnova u Chomutova či do Skoků (Maria Stock) u Žlutic.

Oblíbeným poutním místem obyvatel těch nejvyšších pater Krušných hor pak byl dnes již neexistující kapucínský klášter v Mariánské (Maria Sorg) nad Jáchymovem. Sem se kolem 12. září, na kdy připadá svátek Panny Marie, scházeli poutníci ze širokého okolí. Jedna z větví poutě vedla z Horní Blatné přes Pernink a Abertamy a dále lesem na Mariánskou, v čele průvodu šlo vždy šest bíle oděných dívek nesoucích sošku matky Boží. V kostele se pak konala slavnostní mše, všude v okolí stála spousta stánků nabízejících předměty sakrální povahy, ale i něco k zakousnutí.

V jednotlivých obcích se pak poutě konaly a konají zpravidla ve výroční den vysvěcení kostela, nebo častěji ve svátek patronů, kterým byl svatostánek zasvěcen. V Perninku šlo o svátek Nejsvětější Trojice, v Horní Blatné se poutě konají na sv. Vavřince nebo na Jelení na sv. Antonína z Padovy. Tyto akce bývaly vždy velkou společenskou událostí a sjížděli se na ně lidé ze širokého okolí. Letos v období prázdnin je na řadě Horní Blatná a po dlouhé době také Boží Dar.

Abertamská pouť

Tradice abertamské pouti je velmi dlouhá a sahá až do konce 18. století – do roku 1792, kdy císař František II. udělil Abertamům právo výročního trhu, připadajícího na pondělí po čtvrté neděli Svatodušní. V současnosti se již pouť nepořádá v pondělí, ale o víkendech, ale termín tohoto svátku je stále pohyblivý. U původního německého obyvatelstva jsou to čtyři týdny po Svatodušních svátcích,

Poutníci před kostelem v Abertamech

Svěcení pomníčku na abertamském hřbitově

u obyvatelstva českého jedenáctá neděle po Velikonocích. Všem nám ale nakonec vyjde ta samá neděle.

Podle vzpomínek pamětníků se poutní slavnost konala v Abertamech i v dobách komunismu, i když ne v takovém měřítku jako před válkou a po roce 1989. Stánkaři nenabízeli své zboží jako dnes

Paní Sopkuliaková při šití rukavic

na náměstí, ale kolem kostela v ulici směrem na Hřebečnou. Později se přidaly také různé pouťové atrakce nebo cirkus.

V 90. letech začala na popud původních obyvatel oprava zdevastovaného kostela a ti sem dodnes na pouť přijíždějí. Církevní část poutní slavnosti se tak odehrává v podstatě v jejich režii a otázkou zůstává, zda je to dobře. V minulých letech se v souvislosti s opravou náměstí pouťové atrakce a stánky z části přesunuly do areálu Technických služeb, kde se konal také hlavní program. Návštěvníci měli možnost sledovat skupiny historického šermu, ukázky tradičních řemesel nebo panský průvod. Letos se pouť konala na opraveném náměstí. V rámci doprovodného programu zahrál DJ Vlasta, country kapela Propuč, vystoupily mažoretky pod vedením paní Žilákové a bubeníci z umělecké školy v Ostrově.

Ještě ten den se návštěvníci pouti zúčastnili večerní bohoslužby. Po jejím ukončení se skupina poutníků, mezi kterými byli členové sdružení Gruppe Abertam, starosta a místostarostka města, odebrala na místní hřbitov, kde byl slavnostně vysvěcen pomníček abertamským obětem poválečného odsunu.

Nedělní program zpestřily příchozím velmi povedeným programem děti ze Základní a mateřské školy Abertamy. V muzeu rukavičkářství pořádalo Občanské sdružení Abertamy ukázky výroby rukavic. Nechybělo ani výborné občerstvení a pro děti divadlo a kolotoče.

Poutní slavnost na Jelení

Je červen léta Páně 1930. Svátek sv. Antonína z Padovy. Obyvatelé Jelení a Chaloupek, tenkrát ještě Hirschenstandu a Neuhausu, se probouzejí do svátečního dne. Slavnostně oblečeni se řadí do procesí a vchází do kostela, který se zaplňuje do posledního místečka. Sváteční mše svatá může začít. Do Jelení proudí davy ze širokého okolí. Je čas potkat se se známými z Přebuze, Rolavy, Nejdku, Carlsfeldu nebo Johanngeorgenstadtu. Svoje zboží se tu snaží zpeněžit slovenští potulní prodejci. Nabízejí knoflíky, tkaničky, jehlice, pásky a kšandy. Ve stáncích místních je možné koupit boty, nádobí nebo textil. Svoje zboží nabízí také cukrář, uzenář a zelinář. Děti láká stánek s tureckým medem. Největšími atrakcemi mezi mládeží jsou kouzelník, houpačka a řetízák. V hospodách je hlava na hlavě, hraje hudba a hospodští se těší na pořádné výdělky. Večerní tancovačka se neobejde bez pouťové rvačky mezi místními a přespolními.

Je červen léta Páně 2013. Svátek sv. Antonína z Padovy. Do Jelení, pro většinu příchozích Hirschenstandu, se sjíždí jeho bývalí obyvatelé či jejich potomci. Probudili se většinou někde tam, kam je osud zavál, a konají pouť ke svým kořenům. Slavnostně oblečeni přicházejí na místo, kde stával kostel sv. Antonína z Padovy. Na místo, kde je dnes jen památník. Na místo, kde byli pokřtěni, kde pochovali své blízké nebo kde uzavřeli manželství. Slavnostní mše svatá, celebrovaná pod širou oblohou kraslickým Paterem Fořtem, může začít, jen příchozích je stále méně a nálada je poněkud nostalgická. Znovu nastal čas potkat se s těmi, kteří byli na tomto kousku země doma. Chybí však potulní prodejci, stánky, kouzelník i plné hospody. Mše svatá končí a Jelení se noří do ticha. Dnes večer tu žádná tancovačka ani rvačka nebude. Poutní setkání pokračuje v Nových Hamrech setkáním rodáků. Vzpomíná se kromě jiného i na to, jaké slavné poutě to kdysi v Hirschenstandu byly. Těch 40 zbylých rodáků se také shodlo na tom, že pokud se sejdou i jen poslední dva, má pro ně tahle pouť smysl. Byť třeba jen proto, aby se nezapomnělo.

text Lenka Löfflerová,
foto Uli Möckel

Bohoslužba na místě bývalého kostela sv. Antonína z Padovy v Jelení

Nové Hamry, 15. 6. 2013

Setkání rodáků v Nových Hamrech

V sobotu 15. června se v Hotelu Seifert v Nových Hamrech uskutečnilo již čtvrté přátelské setkání německých rodáků z Jelení a Chaloupek. Bývalí obyvatelé těchto zaniklých vesnic a jejich rodinní příslušníci si pochutnávali na specialitách z kuchyně a přitom vzpomínali na „staré časy". Sál hotelu Seifert, který má kapacitu asi 100 osob, byl celý vyhrazen pro tuto společnost. Hosté odcházeli velice spokojení a již nyní se těší na další návštěvu Hotelu Seifert.

Infocentrum Nové Hamry

Ohlédnutí za poutí v Nejdku

V Nejdku se koná pouť už přes dvacet let. První Pouť dobré vůle se uskutečnila 23. června 1990 a zároveň byla spojena s 650. výročím města Nejdku (za dva roky tak již oslavíme 675 let Nejdku). S nápadem uskutečnit pouť v Nejdku přišel dokumentarista Rudolf Krejčík, který vlastní rekreační objekt v Rudném. Název pocházel od Milana Michálka, dlouholetého nejdeckého učitele a pozdějšího starosty města. Organizátorem prvního ročníku se stalo místní Občanské fórum.

V letech 1990, 1995 a 2000 byly součástí poutě také konference na česko-německá témata, jichž se zúčastnili odborníci z historické obce, politici či řada pamětníků.

Vedle pouťových atrakcí (kolotoče, houpačky, střelnice apod.) našly na pouti své místo stánky se všelijakým zbožím. Stranou nezůstala ani hudební a zábavná produkce, na níž vystupovaly děti z místní základní a umělecké školy, členové začínajících nebo již etablovaných a úspěšných hudebních kapel, resp. samotní sólisté (zmíním jen zlomek účinkujících – Petr Bende, Walda Gang, In the Shadows, No Name, Anna K, Wabi Daněk, Trepka, Ještěřice). Po většinu poutí nechyběla ani pouťová veselice v kulturním domě. V letech 1995 a 2000 byla v Nejdku sehrána benefiční fotbalová utkání mezi mužstvy z ČR a Německa – poprvé hráli českoslovenští fotbaloví internacionálové (zastoupení například Františkem Veselým), v druhém případě místní veteráni proti týmu Datschiburger Kickers Augsburg, který byl složen z někdejších německých reprezentantů. V roce 1995 provedl slavnostní výkop Emil Zátopek, osobnost našeho běžeckého sportu a držitel několika olympijských medailí.

Před kostel sv. Martina zavítají kolotoče každý rok (foto Milan Michálek)

Největší hvězdou letošní Nejdecké poutě byl zpěvák Jiří Schmitzer (foto Pavel Andrš)

V roce 2008 byla Pouť dobré vůle přejmenována na Nejdeckou pouť, její program se soustředil především na sobotu.

Letošnímu průběhu poutě přálo počasí. Všichni příznivci hudby si přišli na své. Z hudebních formací se představila mj. karlovarská Osmá Velmoc, punk-rocková skupina Jaksi Taksi z Prahy, slovácká dechová hudba Cyrilka, Robbie Williams Revival Brno či zpěvák Jiří Schmitzer. Lidé domácí i přespolní měli příležitost zhlédnout v kině pohádková divadelní představení, lákala zpřístupněná nejdecká věž a tradičně mělo otevřeno muzeum s výstavou zaměřenou na loutky (k vidění jsou vzácné třetí kopie loutek Spejbla a Hurvínka).

Pavel Andrš

Krušnohorské lesy včera, dnes a zítra

O rozhovor jsme požádali ředitele Krajského ředitelství Lesů České republiky, s. p., v Karlových Varech, Krušnohorce Ing. Miroslava Roznera.

Miroslav Rozner v první třídě a jako mladý myslivec

Pane řediteli, začneme naší už tradiční otázkou: co vás vlastně do Krušných hor přivedlo? Byla to vaše profese, nebo něco jiného?

Byla to samozřejmě profese. Moje rodná Jižní Morava je nádherná, prožil jsem zde krásné mládí, na které rád vzpomínám, mám tam spoustu příbuzných a přátel, s nimiž se dodnes rád a často stýkám, a moc rád se na Moravu vracím. Lesnické srdce mě ale táhlo do hor a horských lesů, a protože jsme s manželkou oba zapálení lesáci, nebylo těžké se rozhodnout, že náš společný život prožijeme na horách. Je sice pravda, že původně „našimi horami“ měla být Šumava, respektive její západočeská část, ale když chcete začít nový život, změnit bydliště a založit rodinu, potřebujete alespoň trochu solidní bydlení, a to nám bohužel v té době nebyl schopen podnik Západočeské státní lesy v Plzni na Šumavě zajistit. A tehdy zazněla osudová věta, ať zkusíme Krušné hory, tam prý je možností k bydlení dost a také tam potřebují mladé lidi. A měli pravdu, na výběr jsme měli byty ve městech nebo hájovny na vesnicích, dokonce i krásnou fořtovnu na samotě, jen si vybrat. Zprvu se to zdálo těžké, ale pak jsme přijeli do střediskové obce Merklín, ukázali nám pěkný byt a bylo jednoznačně rozhodnuto. Krušné hory a Merklín se rychle staly naším novým domovem. Letos tomu bude už třicet let, co neustále obdivuji krásu Krušných hor ve všech ročních obdobích, a nezviklala mě v roce 1990 ani lukrativní nabídka jihomoravských lesáků k návratu na Moravu. Krušné hory jsou prostě jenom jedny a přes to nejede vlak – jsou to doslova hory mého srdce!

Během své praxe v různých pozicích – od polesí (ještě před revolucí) přes ředitele lesní akciové společnosti (po revoluci) až po současnou funkci u Lesů České republiky – jste získal bohaté zkušenosti. Jak hodnotíte změny, kterými hospodaření v lese, jeho správa a stav za tu dobu prošly?

Mám-li porovnat období před revolucí a po revoluci, respektive před transformací podniků státních lesů na Lesy ČR jako správce lesa a podnikatelské subjekty realizující výrobní činnosti v lese, hodnotím tuto změnu z hlediska stavu lesa jednoznačně pozitivně. Je to možná pro některé čtenáře překvapující prohlášení, ale hned to vysvětlím. Před revolucí byl lesník zatížen v převážné míře organizací výrobní činnosti a zejména denními starostmi o zaměstnance, jejich vybavení, funkční výrobní prostředky, dopravu na pracoviště a zpět, řešením náhradní práce v době nepříznivého počasí, bezpečností práce apod. Prosazování vlastní odborné činnosti, zejména péče o les a jeho stav, nebylo proto vždy tak jednoduché. Po revoluci došlo k oddělení správy lesa a péče o les od organizování a zajišťování vlastní provozní činnosti. Odbornou lesní správu a odpovědnost za stav lesa převzaly Lesy ČR a realizace vý-

S pracovníky LS Horní Blatná

roby přešla na podnikatelské subjekty, vzniklé v rámci transformace podniků státních lesů, v prvním kole rozdělením původní struktury lesních závodů. Tyto podnikatelské subjekty uzavíraly smlouvy na provádění lesnických činností v organizačních jednotkách Lesů ČR v místech, kde vznikly. V průběhu času se tyto obchodní vztahy postupně vyvinuly, zejména s ohledem na skutečnost, že se Lesy ČR staly veřejným zadavatelem a nové obchodní smlouvy na provádění lesnických činností začaly být uzavírány na základě výsledků výběrových řízení podle zákona o zadávání veřejných zakázek. To byl významný posun v tom, že na základě výběrových řízení zajišťovaly práce často podnikatelské subjekty se sídlem mimo region. V některých případech, kdy se jednalo o krátkodobější smlouvy (například na 1 rok), se přerušily vazby mezi místními zaměstnanci a firmou, která práci prováděla. V mnoha případech přicházeli lidé bez vazby na místní prostředí a bez znalosti regionu. Od roku 2012 se přechází na nový systém zadávání zakázek. Smluvní vztahy se uzavírají na dobu pěti let, čímž dojde k opětovnému posílení vazby na místní prostředí a bezpochyby i ke stabilizaci nabídky pracovních příležitostí.

S krušnohorským jelenem

Jaký máte názor na privatizaci v lesním hospodářství, která proběhla v 90. letech? Byla úspěšná, neúspěšná, anebo něco mezi tím?

Tak na tuto otázku jsem částečně odpověděl již v minulé otázce. S odstupem času jsem nabyl přesvědčení, že i přes počáteční různá drobná negativa a zmatky, které s sebou privatizace přinesla, byla úspěšná, a to právě s ohledem na to, že oddělila starost o správu lesa od starostí souvisejících se zajišťováním výroby. Tím umožnila personálu Lesů ČR soustředit se plně na odbornou práci, která spočívá především v kvalitní přípravě lesních hospodářských plánů, v precizním zpracování ročních prováděcích projektů těžební a pěstební činnosti odrážející všechny potřeby lesa ve všech fázích jeho vývoje, v kvalitní kontrole, lesní ochranné službě, a to za plného respektování všech legislativních ustanovení. Tento fakt bezesporu přispívá k postupnému zlepšování stavu lesa a péče o něj. Takže když to všechno shrnu, mohu s klidem říci, že privatizace byla úspěšná.

V současné době řeší Lesy České republiky navracení církevního majetku v rámci restitucí. Jaký je váš názor na tuto, v naší společnosti choulostivou problematiku? Bude to ku prospěchu lesa?

Schválení zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi v závěru roku 2012 s účinností od 1. 1. 2013 je rozhodnutí ryze politické a my je plně respektujeme. Od samého počátku účinnosti tohoto zákona děláme všechna potřebná opatření a kroky, abychom byli dokonale připraveni zvládnout všechny úkony, jež nám tento zákon jako osobě povinné ukládá. Z vlastní zkušenosti a s určitými konkrétními poznatky mohu s klidem konstatovat, že máme vyškolený personál, vytvořené prostředí a podmínky pro rychlé a kvalitní posouzení výzev oprávněných osob a v tomto ohledu již svoje povinnosti plníme. A jestli navrácení lesního majetku církevním a náboženským společnostem bude ku prospěchu lesa? Jak dobrým správcem lesa noví majitelé budou, je zatím předčasné hodnotit, to ukáže až čas.

Jste také aktivní, dlouholetý myslivec. Co říkáte stavům zvěře u nás v Krušných horách? Škody, které působí, jsou vidět na každém kroku, v lesích hlavně u zvěře jelení, na přilehlých polnostech u zvěře černé. Jak byste to řešil?

Ano, myslivosti se věnuji, i když musím přiznat, že v poslední době z časových důvodů čím dál tím méně. Domnívám se však, že stavy zejména jelení zvěře jsou v porovnání s 80. a 90. lety minulého století v naší západní části Krušných hor přece jen podstatně nižší, o čemž svědčí i mírný pokles nově evidovaných škod. Nicméně škody zvěří tu jsou stále i přesto, že se jim snažíme všemi dostupnými opatření zabránit, nebo jejich rozsah alespoň snížit. Dílčí pozitivní vliv na snížení stavů zvěře mělo zmenšení výměry honiteb, čímž se zvýšil tlak na lov zvěře, bohužel však došlo k tomu, že se nepříznivě změnil poměr pohlaví ve prospěch zvěře holé, která je nositelkou reprodukce. Negativním jevem je celoroční přikrmování zvěře na vnadištích, kde dochází k její koncentraci, a tím samozřejmě k lokálnímu zvýšení škod. Velmi významný vliv má i prudký nárůst turistiky a téměř celoročně zvýšený pohyb lidí v honitbách. Zvěř je rušena a ve stresu opětovně působí škody. Zároveň s tím dochází i ke ztížení lovu s ohledem na bezpečnost turistů. Jelení zvěř je zvěř migrující a zejména v zimě s narůstající sněhovou pokrývkou mění svoje stávaniště, což logicky ovlivňuje i možnost jejího odstřelu v době lovu. Celá problematika je velmi složitá, vyžaduje účinnou a širokou spolupráci nejen držitelů a nájemců honiteb spolu s vlastníky pozemků, ale především koordinaci s příslušnými orgány státní správy lesů a myslivosti. Lesy ČR jsou připraveny kdykoliv se státní správou o této problematice otevřeně jednat. Samostatnou kapitolu tvoří jelen sika a černá zvěř, která se rozšiřuje i tam, kde dříve nebyla. Významně je to ovlivněno způsobem zemědělského hospodaření v daných lokalitách. Lov černé zvěře v mnohahektarových monokulturách zemědělských plodin je prakticky nemožný. O to více je třeba tuto problematiku co nejdříve řešit se všemi zainteresovanými stranami. Lesy ČR se snaží v současnosti tuto součinnost alespoň iniciovat, protože komplex všech těchto zmíněných negativních vlivů přesahuje rámec jejich kompetencí.

Můžete charakterizovat svůj vztah k ekologickým hnutím a zhodnotit jejich přínos pro přírodu a les v Krušných horách?

Za pracovním stolem

Díky bohu jsem za celou dobu svého působení v západní části Krušných hor nezaznamenal podobné aktivity ortodoxních ekologických hnutí, jaké jsou například na Šumavě, a musím přiznat, že jsem tomu opravdu rád. Naše spolupráce s orgány ochrany přírody je na velmi vysoké úrovni a k žádným střetům nedochází, přestože i v této oblasti Krušných hor se vyskytují významné a přírodně velmi zajímavé a hodnotné lokality.

Krušné hory procházejí v současné době rychlým rozvojem turistického ruchu. Jste toho příznivcem? Kde si myslíte, že je rozumná hranice?

Narůst turistického ruchu vnímám jako důsledek sociálního vývoje společnosti v posledních letech, a to nejen v našem regionu. Je třeba vzít tuto skutečnost na vědomí a přizpůsobit se jí. Turistický ruch do Krušných hor bezesporu patří, mimo jiné je příležitostí ke zvýšení zaměstnanosti místního obyvatelstva a současně zdrojem jeho příjmů. V poslední době tak vzniká celá řada různých projektů, ať už z iniciativy jednotlivců, měst, obcí nebo různých spolků, které podporují rozvoj cestovního ruchu ve všech jeho oblastech (například cyklistika, lyžování, ekofarmy apod.).

Kde je rozumná hranice? To je jednoznačně subjektivní. Základním kritériem při posuzování „rozumnosti a únosnosti" by však měla být citlivost těchto projektů k přírodě a krajině. Turistický ruch musí mít svoje pevná a předem dohodnutá pravidla, vycházející zejména ze vzájemné tolerance oprávněných zájmů a potřeb všech účastníků s cílem nalezení přijatelných kompromisů v konkrétních případech. Přístup Lesů ČR je velmi vstřícný, o čemž svědčí například i schválení druhé etapy rozšíření lyžařského areálu Plešivec a přípravy na etapu třetí nebo aktivní spoluúčast na koncepcích běžeckého lyžování v Krušných horách a přilehlých regionech Karlovarského kraje, organizovaných krajským úřadem. Lesy ČR podporují rozvoj turistického ruchu i formou výstavby různých přístřešků, horských lavic, odpočívadel, rozhleden, ptačích pozorovatelen apod. Sami budujeme cyklotrasy a naučné stezky. Jsme si vědomi toho, že turistika do našich nádherných hor prostě neodmyslitelně patří.

Máme pouze jednu prosbu, a to, aby Lesy ČR jako významný vlastník pozemků, jichž se rozvoj turistického ruchu dotýká, nebyl opomíjen, byl informován a přizván již k prvotní diskusi o vizi uvažovaného projektu. Předejde se tak celé řadě nepříjemných situací.

V současné době je před ukončením příprava velkého projektu Montanregion Krušnohoří – příprava žádosti o zápis na Seznam světového dědictví UNESCO. Tato záležitost zasahuje i do vaší správy lesů. Co vy na to?

Správně říkáte „před ukončením", bohužel od počátku bez naší účasti, protože Lesy ČR se o této iniciativě oficiálně dozvěděly teprve letos v dubnu, vůbec nebyly přizvány k přípravě tohoto projektu, a to mě velmi mrzí. V podstatě je to obdobná situace jako s rozvojem turistického ruchu, což spolu velmi úzce souvisí, neboť prohlášení prvků montánní krajiny Krušných hor za kulturní památky povede k dalšímu nárůstu turistiky a poměrně významnému omezení a ztížení obhospodařování lesů nejen v oblasti samotných kulturních památek, ale podle mého názoru na zbytečně a neodůvodněně velmi rozsáhlém území. To logicky povede k nadměrné administrativě a byrokracii jak pro nás jako vlastníka či správce lesa, tak i pro dotčené obce a příslušné orgány státní správy a proti byrokracii přece všichni bojujeme. Navíc tato „montánní krajina", respektive její další řízené zpřístupnění pro turisty může být i velmi nebezpečné, o čemž svědčí nedávný propad lesní cesty v blízkosti poddolovaného území na Zlatém Kopci s ohrožením zdraví, života a majetku turistů.

Krušnohorské lesy a globální oteplování. Zpozoroval jste něco?

Za dobu svého působení v našich horách jsem nic takového nezaznamenal. Mimochodem nedávno naopak byla zveřejněna studie o začátku ochlazování a příchodu „malé doby ledové". Je pravda, že pravidelnost ročních období bývala stálejší a v současnosti se objevují častější a extrémnější výkyvy. Osobně si ale myslím, že se tomu věnuje zbytečně velká publicita. Průběh změn počasí, včetně již zmiňovaných extrémů, zatím není takového rozsahu, aby se měnila druhová skladba lesa, případně způsob zakládání a pěstování lesních porostů. Pozitivním jevem je, že se zlepšila čistota ovzduší, což má kladný vliv na růst lesa a jeho následný vývoj.

Pokud byste si mohl znova vybrat svoji profesi, byla by to opět „lesařina"?

Jasně a bez zaváhání ano. Je to srdeční záležitost již odmalička. Už v předškolním věku, kdy jsem ještě neuměl psát, jsem požádal svoji starší sestru, aby mi vyhotovila papírovou tabulku s nápisem „Lesník Miroslav Rozner" a tu na dveře ložnice mých rodičů přitloukla hřebíkem s tím, že toto je moje kancelář. Reakci rodičů si jistě dovedete představit. Svoji profesi považuji nikoliv jen za povolání či zaměstnání, ale za poslání, které je současně mým koníčkem.

A otázka na závěr. Považujete se za lesooptimistu, nebo za lesopesimistu?

Určitě optimistu. Lesník je přímou součástí přírodních procesů, které se snaží svojí cílenou činností ovlivňovat. Výsledky jeho práce jsou patrné s odstupem mnoha let. Naše úspěchy či chyby budou hodnotit až další generace. Pesimista by takovou práci nejspíš nemohl vůbec dělat.

rozhovor vedl Jiří Kupilík
foto: archiv Miroslava Roznera

Miroslav Rozner

Miroslav Rozner se narodil v roce 1960 v Brně a až do svých 23 let bydlel ve Slavkově u Brna. Protože ho „lesařina" a příroda zajímaly a pohltily zcela již odmalička, absolvoval lesnické odborné učiliště, obor lesní mechanizátor, dále pokračoval ve studiu na střední lesnické škole a po ní na Lesnické fakultě Vysoké školy zemědělské v Brně. Studia ukončil v roce 1983. V témže roce se oženil a s manželkou přestěhoval do Merklína v Krušných horách, kde nastoupil do zaměstnání k Lesnímu závodu Horní Blatná. Tam se začala odvíjet jeho profesní dráha. Prošel všemi funkcemi od hajného přes vedoucího polesí až po hlavního inženýra lesního závodu a po transformaci lesních závodů působil jako ředitel Lesní společnosti Horní Blatná, a. s. Dva roky pracoval u České inspekce životního prostředí v oddělení ochrany lesa na pobočce v Karlových Varech. Je ženatý a má jednoho dospělého syna.

Na svatého Jána otvírá se k létu brána

Nalévání svatojánského čaje z devatera kvítí

Tak praví lidová moudrost, a proto jsme i v karlovarské waldorfské škole Wlaštovka přivítali o posledním předprázdninovém víkendu léto jaksepatří.

Tento svátek byl odpradávna spojován s obdobím okolo letního slunovratu, příchodu nejdelších dní v roce, tepla, světla, květů a zrání prvních plodů, vzdáváním díků za život a sílu rodící se z přírody. K těmto oslavám byl posléze v dobách již křesťanských přiřazen svátek svatého Jana Křtitele a z tohoto obdivuhodného propojení se nám ještě dnes dostává jakoby ozvěnou odlesk mnoha nejrůznějších lidových tradic a pranostik, snad pověr, snad kouzelných praktik, každopádně však je odleskem nezměrné úcty našich předků k přírodě.

Významnými symboly těchto oslav se stal oheň se svou očistnou posvátnou mocí a síla léčivých rostlin, která by na svatého Jána měla být údajně největší. Ostatně i my jsme na naší slavnosti vařili čaj z devatera bylin na sílu a zdraví. Ty byly pečlivě vybrány na mnoha místech našeho kraje, čerstvě a s láskou natrhány, aby vytvořily lahodnou směs a zároveň symbolizovaly sílu této krajiny, do níž jsme se narodili nebo do níž nás zavál osud. Velikou atrakcí se stala příležitost přeskočit či proskočit svatojánským ohněm, což ocenily především děti, které jistě nekonečným opakováním a zdokonalováním skoků nabraly mnoho letní síly a setřásly všechny neduhy do svatojánských plamenů.

Hned tři kováři pomáhali zájemcům vykovat si ze žhoucího železa nějakou drobnost – kuličku, hřebík či malou podkovu pro štěstí a záře kovářské výhně s cinkotem kladiv se nesl pod stmívající se oblohou plnou červánků. Občerstvení sestávalo z mnoha druhů domácích koláčů, obložených chlebů, čerstvé zeleniny, ovoce a nealkoholických nápojů a nechyběly ani stánky s ručně vyrobenými kousky – keramikou, kouzelnými šitými skřítky a látkovými zvířátky, polštářky, nebo průsvitovými lampičkami z tenké překližky a jinými milými, krásně zpracovanými drobnostmi. Děti si mohly vyzkoušet řadu dnes již téměř zapomenutých, neprávem opomíjených her. Vzpomínáte ještě na cvrnkání kuliček, skákání panáka, pokoušení obratnosti hraním drápků? Nebo co takové skákání gumy, házení kroužků na cíl, chození na chůdách, švihadlová školka…? Odvážlivci si vyzkoušeli, že pokosit kus školní zahrady není až zase taková „brnkačka“, a děvčata z trávy a kvítí uvila veliké letní věnce, kterými zahradu a hřiště vyzdobila.

Svatojánská slavnost začínala od 17 hodin na školní zahradě a patřila mezi ty slavnosti, které jsou otevřeny široké veřejnosti. Stala se další příležitostí k setkávání, poznávání a sdílení.

Ivana Pečimúthová
foto Jan Strejcovský

Hledáme pozapomenuté tradice, slavnosti a zvyklosti

Naše škola se snaží čerpat a navazovat na tradiční rozdělení roku podle našich předků. Děti se nejen učí o různých svátcích a slavnostech v průběhu roku, ale mají možnost si je i prožít na vlastní kůži, pomáhat při jejich přípravách. Tato roční období oddělená slavnostmi dávají životu pevný řád a rytmus, jsou smysluplným zakončením a otevřením další etapy v koloběhu přírodních rytmů a ročních období.

Veliký díl patří také poznávání kultury a tradic kraje, v němž žijeme, jehož jsme nedílnou součástí. Proto se obracím na vás, obyvatele Krušných hor, čtenáře Luftu, s prosbou o pomoc při hledání dnes už (po)zapomenutých tradic, slavností a zvyklostí, které utvářely život v našich horách. Budu velmi vděčná za jakoukoliv zmínku o tom, jaké svátky a slavnosti a jakým způsobem se slavily tady u nás. Jaké pranostiky se vztahovaly k ročním obdobím, možná si vzpomenete na nějakou pohádku nebo příběh, legendu, která se váže k určitému místu v horách nebo dnu v roce. Možná si vzpomenete na někoho, kdo by věděl a byl ochoten se podělit. Uvítám i jakékoliv vzpomínky na zapomenuté hry, kterými si děti krátily čas venku nebo doma s podomácku vyrobenými hračkami nebo poklady nalezenými venku v přírodě. Potěší i upozornění na jakákoliv už sebraná a vydaná díla, o něčem už vím, ovšem věřím, že některé poklady teprve čekají na své znovuobjevení, zaznamenání a případně nové probuzení a uvedení do života.

Pište prosím na e-mailovou adresu: iva.pecim@seznam.cz nebo na adresu redakce Krušnohorského luftu. Na těchto adresách je možné zanechat odkaz. Předem velmi děkuji.

Máte-li chuť k nám zavítat a prožít některý ze slavnostních dnů s námi, sledujte naše webové stránky. Svatováclavská benefice pro Wlaštovku nebo Vánoční jarmark jsou právě takovou příležitostí k setkání.

(IP)

Mariánská, 8.–13. 6. 2013

Tradice, která potěší

Slávek Jiran a Jiří Lain při práci

Již 12. ročník řezbářského sympozia v areálu Domova pro osoby se zdravotním postižením na Mariánské proběhl ve dnech 8. až 13. června. Při vernisáži sledovali přeměny modřínových špalků pod rukama řezbářů jak návštěvníci a klientky ústavu, tak i zvědavé kloboučky hub začínající houbařské sezóny. Činili se nejen řezbáři Jiří Lain, David Fiala, Josef Špor-gy a Slávek Jiran, ale také malířka Lucie Pasco. Příjemnou atmosféru dotvářela při konečně teplém letním počasí country kapela Tuláci z Ostrova.

Po skončení sympózia díla, jak je již tradicí, ozdobí areál ústavu. Celou akci uzavřela diskotéka s účastí klientů z dalších domovů sociálních služeb. Veškeré náklady včetně občerstvení byly hrazeny z prostředků sponzorů. O tom, že se všechno vydařilo, hovořili i pořadatelé, ředitel ústavu na Mariánské Pavel Novák s řezbářem Jiřím Lainem při plánování třináctého ročníku v příštím roce. Z reakcí klientek bylo patrné, že takový týden je ohromným zpestřením jejich života a těší se na něj celý rok. A to je asi ta hlavní odměna pro všechny.

text a foto Jiří Kupilík

Barevná nálada Lucie Pasco

Boží Dar, 20. 6. 2013

Knižní bazar Na vysoké nožce

Buřty s koprníkovou polévkou

Již podruhé jsme se letos 20. června sešly v Krmelci na intelektuálním večírku s knihou. Každá jsme došla nebo dojela z nedalekého Božího Daru bez újmy na zdraví, a to v předepsaném dress codu, jímž byla malá večerní toaleta. Po decentním občerstvení, skládajícím se z koprníkové polévky a buřtů na černém pivu, začala intelektuální debata a výměna hodnotných knih. Boříkovy lapálie, Tábornická abeceda a mnoho dalších skvělých titulů změnilo majitelku, a mohlo tak zasít další sémě vzdělanosti. Za hromů, blesků a rachotu krup jsme pozvedly svou mysl a osvěžily ducha. Těším se opět někdy příště!

Karolína Pomplová

Děti ze ZŠ Bochov navštívily hotel Seifert

Děti ze 3. třídy Základní školy v Bochově zvítězily v soutěži „Jak se chovat v životních krizových situacích“, kterou pořádala o. p. s. Záchranný kruh. Jako odměnu za první místo obdržely od společnosti IMP Stars čtyřdenní bezplatný pobyt v hotelu Seifert v Nových Hamrech.

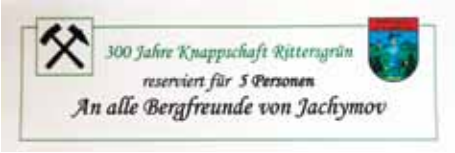

Opékání buřtů

Odměnu si náležitě vychutnalo 18 žáků školy a dva pedagogové. V rámci čtyřdenního pobytu si děti prohlédly okolí Nových Hamrů, navštívily Horní Blatnou včetně rozhledny na Blatenském vrchu. Pod vedením pana Hutty ze Záchranného kruhu si formou zábavné výuky v přírodním prostředí prověřily své znalosti. Prakticky si vyzkoušely oživování člověka, pravidla první pomoci a vytvářely číslo tísňového volání z toho, co právě našly kolem sebe (šišky, větvičky, kamínky). Vše se bodovalo, a přestože bylo vyhlašování vítězů, zvítězily nakonec všechny zúčastněné děti. Za všeobecného jásotu se rozdávaly dárečky a večer v kempu při opékání buřtů vzpomínali všichni na čtyři krásně prožité dny ozdobené navíc pěkným letním počasím.

text a foto Infocentrum Nové Hamry

V Rittersgrünu se slavilo, byl tam i Jáchymov

Hornický spolek v Rittersgrünu existuje už 300 let

Rittersgrün je malá krušnohorská osada s množstvím domků, které jsou rozesety v hlubokém údolí podél silnice Oberwiesenthal – Johanngeorgenstadt. Působí zde i čtyřicetičlenný hornický spolek, který se v současnosti podílí na projektu „Udržování hornických tradic v montánním regionu Centrální Krušnohoří". Nedávno spolek oslavil 300 let nepřetržitého trvání a touto akcí, sice pouze pro zvané, žila celá obec. Při této příležitosti zde byla instalována výstava z historie spolku „Knappschaft 1713".

Hornická hymna na počest kamarádů

Delegace společnosti Hornické a historické Jáchymovsko

Všichni přítomní se s hrdostí zdravili pozdravem „Glück auf!", což odpovídá našemu „Zdař Bůh".

Začátek slavnosti oznámil zvon profesionálního zvoníka ze Schwarzenbergu. Na místo setkání napochodovali členové spolku z Rittersgrünu v parádních uniformách, s výročním praporem. Po zahájení, které provedla hornická kapela, zazněla saská hornická hymna. Účastníci vzdali čest všem, kteří již nevyfárali a zahynuli v útrobách matičky země. Byla připomenuta jména předsedů spolku od 18. století až do druhé poloviny století dvacátého. Oficiální část uzavřely zdravice a gratulace významných osobností, zemského rady Krušnohorského kraje, předsedy saských hornických spolků, starosty Breitenbrunnu a dalších zástupců krušnohorských hornických spolků. Pravá hornická zábava trvala až do časných ranních hodin.

Za společnost Hornické a historické Jáchymovsko přejeme hornickému spolku v Rittersgrünu mnoho dalších úspěšných let!

Daniela Kelch a Jaroslav Ochec

Dne 12. října 2013 se v Rittersgrünu za svitu loučí a pochodní uskuteční jubilejní hornický průvod. Zahájen bude v 18 hodin u restaurace Waldburg a zakončen bude hornickou bohoslužbou v místním kostele.

http://www.knappschaft-rittersgruen.de/

Karlovy Vary, 27. 6. 2013

Hornictví, hornické památky a tradice v Karlovarském kraji

Zazněla hornická hymna

Ani si neuvědomujeme, jak mnoho stop zanechalo a stále zanechává hornictví v našem kraji, který jako jediný v ČR má ve svém znaku zakomponován hornický znak – zkřížený mlátek a želízko.

Dne 27. června se v Karlových Varech konal pod záštitou člena rady Karlovarského kraje pro kulturu Olega Kalaše Hornicko-historický seminář. Seminář začal netradičním, nečekaným, avšak příjemným překvapením. Pan Petr Hejský s malou sekcí Hornické kapely Barbora v rámci udržování hornických tradic provedl výuku zpěvu starých hornických písní. Texty byly promítány, takže se každý mohl připojit svým hlasem, a většina tak posléze i učinila. Na závěr hudební produkce zazněla hornická hymna a začalo jednání semináře.

Mezi účastníky byly i některé významné osobnosti kraje, například poslanec pan Rudolf Chlad. Byla pronesena řada velice zajímavých příspěvků. Ty se týkaly zachování hornických památek a tradic v Krušných horách, v oblasti Sokolova, Horního Slavkova, Krásna a dokonce i Karlových Varů (těžba kaolinu). Ze semináře se připravuje sborník v elektronické podobě. Proto nebudu rozebírat celý program, ale hodnocení omezím na malý úryvek z projevu předsedy Sdružení hornických a hutnických spolků ČR Zdeňka Brázdy: „Když jsem se zúčastnil minulého semináře, byl jsem mile překvapen nejen počtem, ale i kvalitou příspěvků." Protože jsem byl i na minulém semináři před třemi roky, mohu napsat, že počet i kvalita letošních příspěvků byly podle mého názoru možná i vyšší.

Jaroslav Ochec

Vejprty, 3. 7. 2013

Přírodní památník Antona Günthera září v novém lesku

Pamětní obálka ke slavnostnímu odkrytí opraveného pomníku

Při slavnostním odhalení památníku zazněly písně Antona Günthera

V bývalé části Vejprt zvané Grund/Skalky se 3. července setkalo kolem sta obyvatel z obou stran hranice, aby vzdali hold krušnohorskému básníkovi a hudebnímu skladateli Antonu Güntherovi. Spolek pro památkovou péči Weipert tady zrekonstruoval přírodní památník Antona Günthera. Na den přesně po 75 letech od prvního vysvěcení mohlo toto skalami obklopené posezení začít znovu sloužit původnímu účelu. Členové spolku pochválili zástupce města Vejprty a bývalé rodáky za dobrou spolupráci na rozsáhlých rekonstrukčních pracích, které členové spolku vykonávali bez nároku na honorář. Poděkovali též sponzorům za poskytnutý materiál. Starostka Vejprt Jitka Gavdunová a předseda Spolku pro památkovou péči Weipert Michael Holzapfel označili toto slavnostní otevření za začátek další dobré budoucí spolupráce pro dobro všech obyvatel Krušných hor.

text a foto Uli Möckel, překlad Lenka Löfflerová

Co nového na stavbě Lyžařského areálu Plešivec

Všichni, kteří v současnosti projíždějí z Merklína do Perninku, si mohou ve Pstruží povšimnout velice čilého stavebního ruchu. Vyrůstá zde dolní stanice nejdelší lanové dráhy na Plešivec, lanovky s odpojitelným systémem. Vedle stanice vzniknou parkovací místa, bude zde i zázemí v podobě půjčovny, servisu, sociálního zařízení a Après ski baru. Aby se vše mohlo uskutečnit, musí dodavatel stavby provést dosti složitou přeložku vysokotlakého plynovodu, VN napětí a vybudovat nové trafostanice.

Návštěvníci Plešivce již jistě zaznamenali nově vybudovanou horní stanici nejkratší lanové dráhy. Pracovníci společnosti Leitner zde již 26. června nainstalovali první podpěru a poté začali pracovat na dolní poháněcí stanici. Veškeré montážní práce se provádějí pomocí speciálně upraveného nákladního vozu vybaveného zdvihacím zařízením, které dokáže montované části vyzvednout do výšky až 25 metrů. Na 10. července je naplánována montáž většiny podpěr, a to pomocí vrtulníku. Letecké práce bude zajišťovat společnost HeliSwiss.

Bohužel ani stavbě lyžařského areálu se na počátku června nevyhnuly přívalové deště. Výkop, do něhož byly uloženy technologie zasněžování, se během několika hodin změnil v bouřlivou řeku. Kameny zcela poškodily potrubí, několik šachet a všechny elektrické kabely. Vše bylo nutné opětovně vyměnit. Škoda byla předběžně vyčíslena na více než 2 miliony korun. Proměnlivé počasí s vydatnými srážkami, které splavují drobné částice půdy a znečišťují potok Bystřici, komplikuje situaci nejen nám, ale i ostatním, kteří jsou tímto stavem poškozováni. Tento problém se nám přes veškerá opatření nedaří řešit, a proto se všem dotčeným omlouváme a prosíme je ještě nějakou dobu o pochopení. Zároveň žádáme turisty a návštěvníky, kteří se pohybují po turistických stezkách procházejících místem stavby, o velkou opatrnost.

Průběh stavebních prací můžete sledovat na stránkách www.skiareal-plesivec.cz, kde je i bohatá fotogalerie.

Petr Voráček

Montáž spodní stanice lanové dráhy

Jak se měnila podoba rozhledny a hotelu na Plešivci

Nejstarší podoba rozhledny s jednoduchou turistickou chatou vedle věže (kolem 1905)

Už 118 let se mohou návštěvníci Plešivce kochat krásným kruhovým rozhledem ze zdejší rozhledny, stojící na vrcholku výrazné čedičové kupy vypínající se do výšky 1 028 metrů nad mořem. Původní stavba, jež byla slavnostně vysvěcena 4. srpna 1895, však vypadala zcela jinak než dnes. Pojďme si připomenout alespoň některé proměny, jimiž vrchol Plešivce, nyní opět centrum intenzivního stavebního ruchu, od té doby prošel.

Nápad postavit poblíž Abertam rozhlednu se zrodil v roce 1889 v hlavách členů „stolní společnosti“, z níž 30. 6. 1889 vznikl Spolek přátel přírody Abertamy (Verein der Naturfreunde Abertham) vedený zdejším farářem Johannem Endtem. Volba padla logicky na nejvýraznější vrchol v okolí – Plešivec.

Od roku 1889 však trvalo ještě pět let, než se začalo s výstavbou. Bylo třeba vypořádat pozemkové záležitosti s obcí Lípa, pod niž Plešivec tehdy patřil, vypracovat projektovou dokumentaci, ale především shromáždit potřebný kapitál (náklady na stavbu byly spočteny na 5 400 zlatých) z darů, dobrovolných sbírek, výnosů ochotnických a pěveckých vystoupení aj. Na podzim 1894 byl do Abertam navezen stavební materiál, odkud byl pak během prosince přepravován volskými spřeženími na vrcholek hory. Vlastní stavební práce začaly 8. března 1895, 14. dubna byl položen základní kámen, 22. května byla věž pod střechou a 4. srpna 1895 byla 16 metrů vysoká rozhledna se 66 schody otevřena pro veřejnost. Postavila ji firma Kutschka & Glaser z Jáchymova, projektantem stavby byl Johann Glaser.

K vyhlídkové věži ze žulových kamenů byla odpočátku přistavěna malá zděná restaurace patrně jen s jednou místností a nízkou střechou. Už v roce 1908 však byl objekt rozšířen – patro chaty bylo zvýšeno a restaurace se rozrostla jihovýchodním směrem, čímž získala asymetrický vzhled; malý přístavek vznikl také před vchodem. Teprve za první světové války byla v rámci nouzových prací vybudována silnice na Plešivec – až doposud sem byl jen špatný přístup po lesních cestách.

Plešivec po přístavbě z roku 1908 – zvýšení a rozšíření chaty na jihovýchodní straně

Plešivec s přístavbou garáží (1925) a sálu nad nimi (foto Alexandr Wüst, 1927)

V roce 1925 se na jižní straně objevil objekt garáží a přístavek u vchodu byl nahrazen masivní patrovou přístavbou. V roce 1927 vznikl v restauraci sál Johanna Endta, pojmenovaný na počest duchovního otce rozhledny. Při bouřce 6. 7. 1928 byl pobořen vyhlídkový ochoz, brzy však byl vybudován znovu – zatímco doposud byl rozhled téměř z celého jeho obvodu, po přestavbě se okna zmenšila. V prosinci 1930 byl na Plešivec zaveden elektrický proud. Aby odpovídal moderním turistickým potřebám a pořádání spolkových a kulturních akcí, byl hotel také vybaven tekoucí vodou. V roce 1931 se u hotelu objevila letní terasa.

V roce 1939 se významného rozšíření dočkal i severozápadní trakt, a budova hotelu při pohledu od přístupové silnice tak opět získala symetrický vzhled.

Po druhé světové válce připadl hotel s rozhlednou na Plešivci na čas do rukou armády a teprve v roce 1958 byl znovu otevřen pro veřejnost, po dlouhé době se zde tehdy opět konal bál abertamských rukavičkářů.

Plešivec po přístavbě z roku 1939 – rozšíření o severozápadní křídlo (foto z roku 1943). Tuto podobu měl objekt až do konce 70. let

Dnešní podoba hotelu a rozhledny je výsledkem rekonstrukcí z let 1992–1994, 2001 a 2010. Při nich budova hotelu dostala mj. dřevěné obložení, na místě nejvyšší části rozhledny se objevila krytá zděná vyhlídka a nástavba se zařízeními pro telekomunikační provoz a při poslední modernizaci se zcela proměnil i interiér restaurace. Původní chata je dnes zcela překryta pozdějšími stavebními úpravami, nachází se za vstupní přístavbou.

Michal Urban

Doporučujeme kulturní

Kulturní akce

27. 7. - Měděnecké krušení – hornická slavnost u příležitosti slavnostního otevření štoly Země zaslíbená (Měděnec 13:00)
17.–18. 8. - Středověké slavnosti purkrabího Půty (Hrad Loket)
19. 8. – 23. 8. - Řezbářské sympozium a paličkování (Areál technických služeb, Abertamy)
28. 8. – 1. 9. - Ve stejný termín jako loni proběhne v zaniklé osadě Königsmühle u Háje pod Klínovcem nevšední setkání příznivců zdejší krajiny, historie a kultury

Koncerty, divadla

20. 7. - Na stojáka & Mňága a Žďorp (Amfiteátr Loket; 19:00)
25. 7. - Carlos Jobim / Nejslavnější jazzové standardy (Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)
2. 8. - Slavnostní zahajovací koncert k festivalu Beethovenovy dny Karlovy Vary (GH Pupp, Karlovy Vary; 19:30)
3. 8. - Barock AC/DC Tribute (Amfiteátr Loket; 17:00)
7. 8. - Symfonický koncert k festivalu Beethovenovy dny Karlovy Vary (Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)
9. 8. - Symfonický koncert - Open Air (Mlýnská kolonáda, Karlovy Vary; 16:30)
9. 8. - W. Shakespeare: Veselé paničky windsorské (Amfiteátr Loket; 21:00)
16. 8. - Závěrečný koncert k festivalu Beethovenovy dny Karlovy Vary (Lázně III., Karlovy Vary; 19:30)

Výstavy, přednášky

17. 7. – 3. 8. - Tajemné podzemí Krušnohoří (Městský úřad Abertamy; vernisáž 16:30)
3. 8. – 14–17 hod. - Den otevřených dveří v jednom z nejstarších kostelů Krušnohoří ve Volyni u Výsluní
7. 8. – 25. 8. - Tajemné podzemí Krušnohoří (Městský úřad Horní Blatná; vernisáž 16:30)
do 18. 8. - Jiří Načeradský – Kresby a grafika 1956–2012 (Letohrádek Ostrov)
do 25. 8. - Cabani – 18 let práce pro MFF Karlovy Vary (Galerie umění Karlovy Vary)
do 1. 9. - SENSORIUM – Contemporary Art, Film, Music (Galerie umění Karlovy Vary)
do 1. 9. - Design by Bořek Šípek (Muzeum Karlovy Vary)
do 8. 9. - František Skála – NIMBUS (Interaktivní galerie Becherova vila)
do 15. 9. - Loutky z depozitáře Muzea Cheb (Muzeum Nejdek)
do 29. 9. - Michael Rittstein – Galaktické manšestráky (Letohrádek Ostrov)

Výlet

20. 7. - II. hřebečenský montánní výšlap (Abertamy; 10:00)

Kina

20. 7. - Lazebník sibiřský (Kino Horní Blatná; 18:00)
3. 8. - Kamenný most (Kino Horní Blatná; 18:00)
17. 8. - Ani smrt nebere (Kino Horní Blatná; 18:00)

SPORT

20. 7. - Horský výběh Perštejn / Klínovec – 17,4 km (Pomník Václava Řezáče, Perštejn; 11:00)
27. 7. - Triatlon Mariánské Lázně
27. 7. - Fotbalový turnaj Abertamy
3. 8. - Kokos triatlon (Březín; 12:00)
3. 8. - Kiwák
18. 8. - Dvořákovy okruhy – kros Karlovy Vary, 6,8 km (Chata na Skalce, Karlovy Vary; 17:00)

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JÁCHYMOV

program červenec 2013

18. 7., 20:00 hod., RPS, 130 Kč
KYTICE SLAVNÝCH OPERETNÍCH MELODIÍ
Christina Kluge (SRN) – soprán, Jaroslav Mrázek – tenor, Jiří Hošek – violoncello, Daniel Wiesner – klavír

23. 7., 19:00 hod., kavárna CUR, 70 Kč
MUZIKÁLOVÝ VEČER
s mladou sopranistkou Julie Meixner z Prahy. Hudební doprovod Josef Škulavík.

25. 7., 20:00 hod., RPS, 180 Kč
LINHA SINGERS
Vokálně instrumentální soubor, který letos slaví 50. jubileum od svého založení Jiřím Linhou, předvede kombinaci různých pěveckých technik odvozených z hudby vážné, lidové, šansonu a jazzu.

30. 7., 19:30 hod., LAB, 100 Kč
SLAVNOSTNÍ RECITÁL – PIANO A VIOLA
v podání Moniky Cimprich (Německo) – viola a Alice Michel (Švýcarsko) – piano. Na programu známá díla světových mistrů, např. A. Dvořáka, W. A. Mozarta, L. van Beethovena a dalších.

RPS – Radium Palace, LAB – Akademik Běhounek, CUR – Curie
www.laznejachymov.cz, www.facebook.com/spainfo.jachymov

DATSCHIBURGER KICKERS V NEJDKU

V sobotu 20. 7. se od 16:45 uskuteční na nejdeckém fotbalovém hřišti benefiční utkání v kopané s názvem „FOTBAL SPOJUJE A NEZNÁ HRANIC“ mezi týmy veteráni FK Nejdek a Datschiburger Kickers Augsburg, konané v rámci partnerské spolupráce mezi městy Nejdek a Augsburg. Výtěžek z utkání bude věnován nejdeckému občanskému sdružení Dětská radost, podporujícímu aktivity handicapovaných dětí.
V týmu Datschiburger Kickers Augsburg, který byl založen v roce 1965, hrají známí sportovci, místní prominenti z Augsburgu a hvězdy showbyznysu. Mužstvo od té doby sehrálo více než 300 utkání, výdělek pro sociální účely činil přes 1,5 mil. eur. Nejznámějšími členy týmu byli například sportovci Helmut Haller, Franz Beckenbauer, Gerd Müller či Max Schmeling. Tým Datschiburger Kickers sehrál v roce 1992 utkání v Karlových Varech, do Nejdku zavítali fotbalisté už dvakrát – v červnu 1995 a 2000.

Pavel Andrš

Fotbalisté nastoupení před utkáním v Nejdku v roce 1995

a společenské programy a sportovní akce

Anenská pouť opět na Božím Daru

Den po sv. Anně – 27. července od deseti hodin – oživí Boží Dar divadelní vystoupení, výstavy a přednášky, město ozdobí krušnohorské výrobky. Hlavní program bude soustředěn do centra obce, kde bude hrát bluegrassová kapela Bugr band. Tam se také odehrají dvě divadelní představení nejen pro děti, s nimiž vystoupí divadla Kapsa a Teátr Vaštar, se svou expozicí a dětským hracím koutkem přijede Mobilní muzeum Včerejší svět. Budou se tu nabízet nejrozmanitější výrobky a mlsky od krušnohorských tvůrců.

Na radnici bude instalována prodejní výstava Miniatury Martiny Fritscherové a v autobusové zastávce se budou promítat nonstop filmy od milovníka kraje Petra Mikšíčka, spojené s přednáškou a zábavně vzdělávacím programem.

Od třináctého hodiny bude v kostele probíhat česko-německá mše za rodáky.

Věříme, že si s námi užijete krásný letní den plný pohody a krušnohorského luftu.

Za organizátory
Karolína Pomplová

Kostel svaté Anny na Božím Daru (foto Uli Möckel)

Krajkářky se setkají v Ostrově již počtvrté

Nejstarší oblastí krajkářství v Čechách jsou podle písemného datování Krušné hory. Dokonalejší způsob výroby krajek přišel do české části hor ze sousedního Saska, kde krajkářství zavedla legenda paličkování Barbara Uthmannová z Annabergu. Odsunem německého obyvatelstva po roce 1945 krajkářství prakticky zaniklo. V současnosti se však objevují snahy o záchranu ruční výroby krajek. Kromě řady státních i soukromých škol a kurzů k tomu přispívají i skupiny lidí, které okouzlila krajka natolik, že se této činnosti začali věnovat. Krajkářky a milovnice nití z Občanského sdružení Krajka Karlovy Vary se pravidelně scházejí po celý rok v prostorách MDDM Karlovy Vary, a to vždy jednu sobotu v měsíci. Pravidelně se sjíždějí krajkářky z Nejdku, Kraslic, Sokolova, Aše, Chebu, Ostrova a z Chomutova. Již čtvrté setkání v Ostrově se uskuteční v sobotu 27. července. Přijďte se podívat do Domu kultury na všechno to, co krušnohorskou krajku dělá jedinečnou.

Martina Pavlasová a Jana Dvořáková

Letní kino opět v Ostrově

Letní scéna MDDM letos opět nabídne promítání letního kina. Dům kultury tím navazuje na tradici z roku 1952, která byla přerušena v roce 1970 a nepřímo obnovena v roce 2011. Atmosféra letního kina může být pro mnohé nezapomenutelná, ať už přijdete na horor, komedii či slaďák. Pokud nám počasí nebude přát, přesuneme promítání do kinokavárny. Sledujte proto prosím náš facebook a webové stránky.

Martina Pavlasová

Trhy, pivo a country

Nechte se zlákat na akci, která slibuje spoustu hudby, pěnivého moku a prodejních stánků nejen s regionálními pochutinami a výrobky. Letošní Ostrovské trhy s přívlastkem pivní se totiž rozšíří o trampskou scénu, jejíž první ročník se vám představil v klášterním areálu. Přijďte si 20. července nakoupit, poklábosit, zatančit a pochutnat si na pivě a jiných dobrotách.

Martina Pavlasová

Druhý hřebečenský montánní výšlap

Spolek přátel dolu sv. Mauritius na Hřebečné zve zájemce na II. hřebečenský montánní výšlap. Start bude 20. července v 10:00 na náměstí v Abertamech a na zhruba 10 km dlouhé trase se účastníci budou moci seznámit s řadou památek po dolování v okolí Blatenského vrchu, Bludné a Ryžovny. Občerstvení bude k dispozici na konci výšlapu v „hotelu Brunclík“ na Ryžovně, odkud bude cca v 19:00 zajištěn odvoz zpět do Abertam.

Marek Nesrsta

ZAPOMENUTÉ PŘÍBĚHY

Osobní vzpomínka na „Nejdeckou radioaktivní povodeň“

Vymletý břeh Rolavy v ulici Jiřího z Poděbrad

V červnovém čísle Luftu jsem si se zájmem přečetl článek nazvaný „Nejdecká radioaktivní povodeň“. Přivřel jsem oči a začal se vznášet na vlně vzpomínek. Opět jsem se v duchu jako mladík prodíral s radiometrem, zápisníkem a speciální mapou korytem říčky Rolavy, která si po bouřce a přívalovém dešti v červnu roku 1961 pořádně vyčistila koryto.

V té době jsem pracoval v Geofyzikální laboratoři ÚSVTRS (Ústřední správa pro výzkum a těžbu radioaktivních surovin) v Ostrově na vývoji přístrojů pro měření radioaktivity. V pondělí po povodni, okolo desáté hodiny, si mě a kolegu zavolal náš vedoucí. Sdělil nám, že jsme byli vybráni pro důležitý úkol, o kterém nesmíme s nikým hovořit, ani doma. Pak jsme se dozvěděli, že Rolava se převalila přes hráz úpravny nad Nejdkem a že uniklo určité množství radioaktivního materiálu. O protržení hráze neřekl ani slovo.

Naším úkolem bylo změřit celý tok Rolavy v místech, kde v sobotu byla hladina nad normál, a zanést údaje o zamoření do speciální vojenské mapy. Dostali jsme instrukce, přístroje, mapy, zápisník na poznámky provázaný šňůrkou a již na nás čekal jáchymovský taxík. Měřili jsme úsek od Nejdku po ústí Rolavy do Ohře, jeden z nás na levém, druhý na pravém břehu. I když jsme měřili každý den od rána do večera, byl to pro nás, dvacetileté kluky, prima týden v přírodě. Po návratu na pracovišti v Ostrově nám kolegové vyprávěli, jak – zde cituji doslova – „načalstvo mělo pěkně stažené prdelky“. A že to brali opravdu smrtelně vážně, lze usoudit i z následujícího. Každé ráno pro mě přijel jáchymovský taxík až před dům do Karlových Varů, kde jsem bydlel na „Čerťáku“ s rodiči, aby mě odvezl k Rolavě. Jeden den zastavilo u nás před domem vládní vozidlo ZIL, kterým se vozili pouze nejvyšší pohlaváři na jednání vlády apod. Žádný jáchymovský taxík, sedan nebo pick up nebyl volný, a tak tento odvoz zařídil sám načálník z Ústřední správy Ing. Tatarnikov. Dodnes vidím udivený a mnoho pocitů vyjadřující obličej souseda, který naši rodinu sledoval. Jistě nevěděl, co si má myslet.

V úseku pod Nejdkem a v následné rokli jsme žádné výrazné zvýšení radioaktivity nenaměřili, protože voda se zde valila velikou rychlostí. Zato v Nové Roli ano. Zde se Rolava začala rozlévat, zatopila také dva až tři domky u řeky. Na loukách i v místnostech těchto domků, které potom zbourali, jsme naměřili až tisíckrát větší hodnoty radiace, než bylo běžné. Dále k Ohři úroveň zamoření postupně klesala, stala se pravidelnější a poněkud vyšší hodnoty nad průměr bylo možné registrovat především v zákrutech říčky a na písčinách před ústím Rolavy do Ohře. Běžela i šuškanda, že zvýšenou radioaktivitu vody zjistili na Labi až v Drážďanech a dokonce i v Hamburku. To ale nebylo potvrzeno a dost o tom pochybuji.

Děkuji časopisu Luft, že mi v rubrice „Zapomenuté příběhy“ připomněl můj vlastní příběh, na který jsem již téměř zapomněl.

Jaroslav Ochec

Za nejdeckým kulturním domem

UDÁLOSTI AKTUALITY

Horní Blatná, 15. 6. 2013

Dětský den v Horní Blatné

Kvůli nepřízni počasí na počátku měsíce jsme dětský den odložili na 15. červen, a to nám počasí již přálo. Dětský den se konal ve skotském stylu, děti si mohly vyzkoušet různé disciplíny z historických skotských her jako například hod kládou, hod závažím, hod kamenem či střelbu z luku. Skotští mládenci ochotně dětem předváděli jak na to. Všem zúčastněným moc děkujeme a těšíme se na příští rok.

text Radka Lehnertová, foto Tomáš Matuš

Imise – rána krušnohorským lesům

Pohled od Meluzíny v roce 1990: obnovené holiny v popředí (Lesní závod Horní Blatná), souše a holiny v pozadí (Lesní závod Klášterec)

Imisní kalamita je nejznámější součástí novodobé historie krušnohorských lesů a rozsahem devastace lesa je srovnatelná snad jen s obdobím středověké stříbrné horečky. Když se řekne slovo imise, většině lidí se vybaví Krušné hory, přesněji holiny a suchý les z 80. let 20. století v jejich východní části. Bohužel stigmatu zničeného pohoří se Krušné hory dodnes zcela nezbavily.

Zplodiny z komínů průmyslových a energetických podniků v Podkrušnohoří začaly ovlivňovat vegetaci ve svém okolí, a jak postupně rostla výroba a komíny elektráren, rostla i plocha zasažená imisemi. Jejich následkem začaly od 70. let masivně odumírat lesní porosty na hřebeni Krušných hor.

Nabízí se logická otázka, proč přežívají porosty v nižších nadmořských výškách, kde jsou nejvyšší koncentrace škodlivin, a přesto je největší poškození lesa ve vrcholových partiích? To lze vysvětlit takzvanou ekologickou pyramidou, kterou si můžeme představit jako trojúhelník, jehož svislá osa zobrazuje výši stresu, zjednodušeně nahrazenou nadmořskou výškou, a šířka trojúhelníku v dané výšce zobrazuje rozmanitost populace. Znamená to tedy, že v nejpříznivějších podmínkách (nejnižších polohách) přežívají všichni jedinci populace. Jak s nadmořskou výškou postupně roste selekční tlak, odpadají jedinci, kteří se již nedokážou vyrovnat s tvrdším klimatem, až po horní hranici lesa, kde roste ten pověstný poslední smrk, který jen taktak zvládá to nejdrsnější klima. Pokud zvenčí přijde další stresor, což je například oxid siřičitý z komínů elektráren, ten poslední, nejvýše položený smrk odolný pouze vůči drsnému klimatu již působení tohoto stresoru nezvládne a uschne, kdežto v nižších nadmořských výškách jsou v populaci zastoupeni jedinci, kteří by sice nepřežili klima na hřebeni, ale SO_2 jim tolik „nevadí“.

Zjednodušeně tedy můžeme říci, že imise v Krušných horách snížily horní hranici lesa. Z koktejlu plynů z elektrárenských komínů mají největší vliv na les oxidy síry, jež působí na rostliny buď přímo svou toxicitou na listy a jehlice, nebo přes půdu; kyselé sirné sloučeniny urychlují vyplavování živin z přirozeně chudých krušnohorských půd. Síra v půdě dále působí jako fungicid, což znamená, že zabíjí houby na kořenech rostlin, a snižuje tak možnost rostlin přijímat živiny.

Co se tedy v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století stalo? Najednou začal na obrovských plochách odumírat les, s poškozením lesa tohoto typu nebyly žádné zkušenosti, nikdo nevěděl, jakou dynamiku odumírání lesa bude mít. V tu dobu vyvstaly před lesníky dva zásadní úkoly, a to zachránit dříví z usychajících porostů a zabránit erozi půdy na vznikajících holinách. Podniky státních lesů tedy nakoupily veliké těžební stroje a začala těžba poškozených porostů, ve východní části Krušných hor velkoryseji na obrovských plochách a v naší západní části malinko opatrněji. Následné veliké holiny ovšem bylo nutné znovu zalesnit.

Holina obnovená sítí břízy a výsadbou kleče, Liščí kámen, 1990

Blatenský vrch po výsadbě, březen 1990

Na velkých holých plochách však panují extrémní podmínky, stoupla hladina spodní vody, jsou zde veliké rozdíly denních a nočních teplot, vítr vysušuje sazenice. Proto se zkoušely různé postupy obnovy i různé dřeviny. Prováděly se výsevy pionýrských dřevin – břízy, vrby jívy a jeřábu. Byly vysazovány i různé exotické borovice, smrk pichlavý a další dřeviny.

Specifickým problémem celého poválečného krušnohorského les-

(pokračování na str. 18)

Z NAŠÍ PŘÍRODY

Imise – rána krušnohorským lesům

(dokončení ze str. 17)

Buldozerová příprava půdy na Blatenském vrchu, 1990

nictví byl stálý nedostatek pracovních sil, který se promítl i do způsobů obnovy imisních holin.

Začala se provádět buldozerová příprava půdy, to znamená, že se pařezy i část humusové vrstvy shrnuly do valů a takto připravené plochy bylo možno zalesňovat sázecími stroji. Dnes s odstupem času můžeme sice některé tehdejší postupy kritizovat jako příliš brutální, ale nezpochybnitelným faktem je, že se do počátku devadesátých let podařilo imisní holiny zalesnit a krušnohorské lesy jsou opět zelené. Za to patří tehdejší lesnické generaci veliký dík a uznání.

Dalšímu pokračování imisní kalamity zabránilo plošné odsíření hnědouhelných elektráren v Podkrušnohoří. Poškození půdy však přetrvává a i přes vápnění se s ním budeme potýkat ještě další desítky či stovky let.

text a foto Karel Picura

VÍTE, ŽE...

Jaká bude houbařská sezóna 2013?

Časně letnímu košíku dominují hřiby dubové a holubinky

Odpověď na otázku položenou v názvu článku není vůbec jednoduchá. Houby jsou totiž nesmírně složité organismy, které vytvářejí partnerské symbiotické vazby s mnoha rostlinami, lišejníky a řasami počínaje přes traviny a ostatní byliny až po složité vazby se stromy. Mezi houbami jsou parazité i predátoři schopní likvidovat celého svého hostitele. Samozřejmostí jsou i houby hrobníci, odklízející mrtvá těla rostlin i živočichů nebo jejich částí – příkladem může být kaziroh ovčí, který žije z olínané ovčí vlny. Máme zde tedy celou škálu orientací a přizpůsobení, a tedy i možností, zda ten či onen druh poroste, nebo ne.

Předpokládám ale, že čtenáři ocení zejména prognózu růstu hřibů, lišek, bedel nebo, ti pokročilejší, holubinek či čirůvek. Předně tedy oznamuji dobrou zprávu: houby rostou a porostou! Zde by se dalo končit, drapnout košík, kudličku a hurá na ně. Skutečnost je ale „maličko“ složitější. V současné době máme téměř ideální počasí pro fruktifikaci, tedy tvorbu plodnic, ale hlavně v podhůří v listnatých lesích nebo při okraji jehličnanů. Zaznamenali jsme poměrně silnou vlnu růstu hřibu kováře a startuje hřib dubový, leckde rostou kozáky – zejména habrové, zmíněné holubinky a řada dalších.

Jaro přineslo bohatou úrodu smržovitých, a to i na Karlovarsku (letos mám novou lokalitu smrže obecného i vzácnější kačenky náprstkovité), dlouhá zima ale výrazně ubrala na množství sírovci žlutomasému.

Proč ale není možné očekávat ranou letní úrodu i v tradičních mekách – horských smrčinách, které jsou u nás tak vyhledávané v hlavní houbařské sezóně? Odpověď je jednoduchá, jde o houby. Dlouhá zima a extrémy ve střídání teplot zatím příliš nepodpořily rozvoj nižších hub a hlenek, které

enzymaticky působí na čerstvou vrstvu lesní hrabanky. Ta, dosud syrová, představuje agresivní prostředí, které je nabité fungicidy, tedy látkami potlačujícími bujení většiny hub, s výjimkou těch specializovaných. Máme tedy vláhu, relativně teplo, z lesů jde pára, ale chemie půdy je zatím proti nám, houbařům.

Co tedy bude se sezónou, ptám se sám sebe znovu. Pokud vydrží vláha formou častého střídání deště se slunečními dny, teploty se v noci stabilizují kolem 12–15 °C, ve dne pak kolem 25 °C (max. s několika dny kolem 30 °C), můžeme očekávat opravdu dobrou sezónu hřibů. Tomu, že již brzy, do 14 dnů (článek píšu na pomezí června a července), začnou růst první z nich i v oblasti kolem Vysoké Pece, Kraslic nebo Jáchymova a snad i výše, nasvědčuje i začínající druhá růstová vlna hřibu kováře. S občasnými dešti se snad máme na co těšit i bez složitých vědeckých rozborů.

Místo prognóz tedy můžu nabídnout jen kdyby, jestliže a když. Takové to ale je, stejně jako nelze opravdu předpovědět zimu podle sukýnek cibule nebo dlouhodobý vývoj počasí, i v houbaření je nejjistější jen rekapitulovat a zaznamenávat termíny, kdy co roste a srovnávat to pak rok za rokem (za deset let můžeme mít slušnou pravděpodobnost, že třeba 15. července poroste to, co rostlo šestkrát za poslední desetiletí). Tak se na mě, prosím, nezlobte, ale věštit nebudu.

V závěru snad jen malé varování – opravdu svědomitě kontrolujte, co do košíku vkládáte. Vyhýbejte se plodnicím, které stoprocentně neidentifikujete, v lese by měly zůstat i ty, které na svém povrchu mají, byť jen malý, flíček plísně (houby z rodu nedohubů, které produkují karcinogenní látky) – takové rozhodně neokrajujte, ale nechte je raději lesu. Brát by se neměly ani plodnice oschlé nebo naopak příliš promáčené vodou. Předpokládám, že tato pravidla každý houbař zná, ale není na škodu, zejména pro zdraví, takové zásady připomínat.

I letos již bylo zaznamenáno několik otrav. Pokud sbíráte muchomůrku růžovku alias masák, překontrolujte jí prstýnek pod kloboukem. Je-li svisle rýhovaný, není třeba se bát, pokud je ale vatovitý s matným hladkým povrchem, máme před sebou jedovatou muchomůrku tygrovanou. Její toxicita není sice tak vysoká, aby ohrozila lidský život, ale zažívání, játra a ledviny dokáže potrápit dostatečně na to, aby člověk zaměnil houbařinu za „bezpečné“ sledování televize na dlouhou dobu.

Na viděnou na některé z přednášek o houbách a přírodě, v lese nebo u čtení některého dalšího článku.

Martin Chochel

V Luftu jsme již uveřejnili recept na houbové matjesy – poměrně trvanlivou delikatesu. Co nyní nějaký méně tradiční recept, třeba na něco na chleba?

Houbové škvarky

Potřebujeme: tužší druhy hub (holubinky, mladé hříbky, lišky, ryzce, …), vepřové sádlo, sůl, cibulku (nemusí být, ale je to lepší).

Sádlo rozpustíme a zahříváme na středním plameni. Houby nakrájíme na menší, asi 1cm kousky a nasypeme do sádla (zatím bez osolení). Na mírném plameni pražíme do zezlátnutí, poté přidáme špetku soli a najemno nakrájenou cibulku. Pražíme dál, dokud nezezlátne i cibulka a suroviny neztratí většinu vody. Plamen vypneme a vše necháme tuhnout (po částečném vychladnutí je vhodné hmotu nalít do skleničky, kterou lze uzavřít víčkem). Po ztuhnutí sádla je škvarková pomazánka připravena k mazání na chléb.

Zátiší s houbovou tlačenkou a matjesy

Houbařova tlačenka

Potřebujeme: směs hub, prasečí nožičky nebo kůži, sůl, bobkový list, pepř mletý i celý, umělé tlačenkové střívko.

V poměru cca 2 : 1 (voda : nožičky či kůže) vaříme živočišnou složku receptu až do začátku klihovatění (zpravidla se nožičky začnou rozpadat). Poté vývar scedíme, přidáme do něj koření a sůl (není třeba šetřit, základ musí být hodně slaný) a houby a vaříme ještě asi 20 minut. S poměry se to má tak, že pevné složky by mělo být tolik, aby voda tvořila jen cca 30 %. V konečné fázi lze přidat maso a kousky kůží obraných z nožiček, ale najemno nakrájených. Poté hmotu odstavíme a necháme trochu vychladnout. Ještě tekutou tlačenkovou hmotou pak plníme střívka, zavážeme a necháme chladnout v lednici do druhého dne.

Martin Chochel

Za památnými stromy u Stráže nad Ohří

V roce 1985 zřídil Okresní úřad v Karlových Varech Přírodní park Stráž nad Ohří ve správním území obcí Stráž nad Ohří a Krásný Les, na částech katastrů Stráž nad Ohří, Boč, Malý Hrzín, Damice, Krásný Les, Vrch. Posláním tohoto přírodního parku je zachování jeho biologických, krajinných a estetických hodnot. Přírodními krásami, půvabem krajiny, ale i výskytem historických památek láká návštěvníky k poznání a relaxaci. Na výlet do těchto trochu opomíjených, ale líbezných částí Krušných hor vás chceme pozvat.

Za největší zdejší přírodní raritu, a to nejen z hlediska celorepublikového, ale i evropského, lze považovat výskyt užovky stromové, tzv. „eskulapky“, v údolí řeky Ohře. Jezdí sem znalci z celé republiky i ze zahraničí, aby se s tímto zvláště chráněným druhem živočicha seznámili. Pro tyto plazy se zde zřizují i speciálně označená líhniště. Ve vlhkých částech porostů lze spatřit i mloka skvrnitého a mnoho dalších chráněných a vzácných druhů živočichů. Z rostlinné říše lze upozornit na výskyt orchidejí, především prstnatce bezového, prstnatce májového, vstavače mužského, ale třeba i třemdavy bílé.

Významný je i výskyt památných stromů. Celé území je velmi bohaté na smíšené lesy, tvořené převážně smrky a buky. Můžeme se zde setkat s jeleny, černou a srnčí zvěří, ale i s liškou a jezevcem, kteří jsou zde také doma.

Užovka stromová

Prstnatec bezový

Ani výskyt zmije není žádnou zvláštností. Zajímavostí je značné převýšení celého přírodního parku na poměrně malé rozloze s rychle se střídajícími vegetačními stupni od nížinných až po podhorské a horské.

Výlet můžeme začít v Boči ve výšce 332 metrů nad mořem, kam přijedeme vlakem nebo autem. Významnou pamětihodností této místní části obce Stráž nad Ohří je pseudorománský kostel svatého Pavla. V jeho věži je evidován vzácný výskyt netopýrů. Další zajímavostí je západně od Boče ležící přírodní památka Čedičová žíla Boč, která je ukázkou třetihorní vulkanické činnosti se sloupcovitým rozpadem čediče, unikátních suťových lesů a kamenného moře.

Z Boče vyrazíme severovýchodním směrem po hlavní silnici směrem na Chomutov a po necelém kilometru se dáme odbočkou vlevo směrem na Srní. Pokračujeme po úzké asfaltové silnici s minimálním provozem. Po dvou stech metrech míjíme označení hranice Přírodního parku Stráž nad Ohří. Stoupáme 2 km po komunikaci vedoucí převážně listnatým svahovitým lesem do místní části Malý Hrzín, ležící v nádherném přírodním prostředí. Osmnáct historických domků slouží jako rekreační chalupy. Hned na pravé straně cesty z Hrzína do Srní před usedlostí č. p. 133 stojí památný strom „Hrzínská Lípa“ o obvodu 400 cm. Pokračujeme dál do asi 3,5 km vzdáleného Srní, které leží v nadmořské výšce až 770 m. Je to opět malá, novou zástavbou nepoznamenaná obec v zajetí krásné přírody, se spoustou stromové vegetace. Zejména v období květu třešní jde o místo naprosto unikátní a podmanující. Na levé straně u potoka nad silnicí, na pozemku náležícím k usedlosti č. ev. 140, se nachází přímo monumentální, až 250 let starý památný strom, nazvaný nepoeticky „Lípa v Srní“, s obvodem 670 cm.

Vedle domů několika stálých obyvatel i zde většina domů slouží k rekreaci. Je zde možné i malé občerstvení, na které upozorňuje nápis hned vpravo u silnice. Na vrcholu stoupání je umístěna pro znavené poutníky malá odpočinková bouda, od které jsou nádherné výhledy na všechny světové strany. Vidět je od chomutovské průmyslové oblasti s komíny a stožáry na východě přes celé panorama Doupovských hor na jihu až na centrální část Krušných hor s Meluzínou a Klínovcem na západě a severozápadě.

Odtud se můžeme rozhodnout pro dvě možné trasy výletu. Pro kratší cestu lze zvolit po asi 120 metrech pokračování po zelené turistické značce, po úbočí Pekelské skály, romantickou krajinou asi 3,5 km k odbočce na vrchol hory Nebesa se zříceninou hradu Himlštejn. Hrad byl postaven ve 14. století na čedičové „Nebeské skále“. Dodnes se zachovala pouze dispozice a zbytky zdiva. Pod Nebesy na západní straně se v údolí ukrývá osada Peklo. Dále pokračujeme po okraji lesa z kopce dolů po zelené turistické značce do Stráže nad Ohří. Zdejší zajímavostí je tzv. „Celní skála“, do které byla

Lípa v Srní

nad řekou vytesána asi 70 m dlouhá a 1 m široká stezka, kterou nebylo možné v dávných dobách obejít a na níž se prý vybíralo clo. Clo se vybíralo ve strážnici a odtud zřejmě pochází i název obce. Ve Stráži nad Ohří je k vidění nově opravený kostel a uprostřed obce, hned vedle hlavní silnice, stojí památný strom „Lípa ve Stráži". Její dutý kmen má obvod 455 cm a věk je odhadován na cca 200 let.

Lípa ve Stráži nad Ohří

Okolní úzké a hluboké údolí mezi Krušnými a Doupovskými horami, ne nepodobné norským fjordům, je doplněno bukovými lesy, které vytvářejí v podzimních měsících nádherné barevné kulisy. Jedinou vadou na kráse je frekventovaná silnice mezi Ostrovem a Chomutovem. Přesto je obec jedním z nejmalebnějších míst, které může Podkrušnohoří nabídnout. Zde je vhodné přejít most přes Ohři a po červené turistické značce se vrátit po pravém břehu řeky asi 5 km zpět do Boče, nebo absolvovat jednu zastávku vlakem.

Zdatnější návštěvníci si mohou cestu prodloužit přes Horní hrad (Hauenštejn). Od boudy nad Srním je v tom případě nutné pokračovat po silničce mezi loukami a lesem, dále téměř 2 km až ke křižovatce, kde doprava lze dojít k Meluzíně a dále směrem na Klínovec a Boží Dar, nebo doleva na Krásný Les, kde po 750 metrech odbočíme na lesní cestu vlevo a po ní dále pastvinami z kopce dolů dojdeme do Osvinova, také místní části obce Stráž nad Ohří. Je to malá vesnička s krásně obnovenou kaplí Panny Marie. Trvale tu žije více koní než místních obyvatel. Nachází se zde dostihové centrum s tréninkovým střediskem a tréninkovou dráhou pro dostihové a sportovní koně. Místní prastará památná lípa na východním konci cestou k Peklu má obvod kmene 492 cm a její věk je odhadován také na 200 let.

Z Osvinova se vydáme směrem na Krásný Les a asi po 1,3 km sejdeme vlevo lesní a polní cestou k Hornímu hradu. Původní hrad byl založen ve 13. století a z té doby se zachovala pouze věž. Později byl přestavěn ve slohu anglické gotiky. Po devastaci v 60. až 70. letech minulého století prochází v současnosti postupnou rekonstrukcí. Jsou zde pořádány různé kulturní akce – historické, hudební, výtvarná sympozia a podobně. Hrad má své otevírací hodiny pro veřejnost i stálou expozici. Jeho okolí je zajímavé i svými přírodními hodnotami a má nesporné kvality i z hlediska krajinářského. Bývá

Lípa v Osvinově

zde k vidění i řada vzácných rostlin a živočichů. V těsné blízkosti se nachází velmi slušné arboretum, u něhož můžeme vidět památný, téměř dvousetletý „Jasan u kovárny", strom na svůj druh s úctyhodným obvodem 493 cm.

Od Horního hradu pak vede lesem a posléze pastvinami pod Dubovým vrchem modrá turistická značka, která nás asi po 3,5 km dovede až do Stráže.

Výlet do tohoto malebného koutu Krušných hor, zcela oprávněně vyhlášeného za Přírodní park Stráž nad Ohří, můžeme všem jen doporučit.

text a foto Tomáš Čepelák

ZARUČENÉ POČASÍ

Krušnohorská léta

Letní zábava Krušnohorců na koupališti v Pile u Potůčků a v Abertamech před globálním oteplováním

Rok se přehoupl do dalšího období, a to do léta. Přestože jaro bylo chladné a deštivé, jeho závěr byl snad až příliš horký a 18. června překročila teplota výrazně hranici třiceti stupňů. Nadprůměrné teploty vydržely několik dnů, než se vrátily k našemu krušnohorskému normálu, který je běžný na začátku léta.

Čím by se dalo léto v Krušných horách a jeho průběh charakterizovat? A proč bývá takové, jaké je nebo pravidelně bývá? Počasí u nás je hodně závislé hlavně na jednom faktoru, a tím je to, že v rámci České republiky jsme jako Karlovarsko, potažmo Krušné hory, nejvíce pod vlivem přímořského podnebí. To s sebou přináší relativně nestálé počasí, více chladné, vlhké a bohatší na srážky než směrem na východ, kde převažuje vliv kontinentální. To je nejdůležitější v tvorbě našeho léta. Pomyslná hranice tohoto pásma vede od Stříbra přes Lubenec a dále směrem na sever. Na východ od této pomyslné čáry je počasí stálejší, teplejší, sušší, s menším výskytem oblačnosti a větším počtem hodin slunečního svitu.

Přesto ale i u nás je v určitých létech teplo a pravá letní pohoda. To ovšem ovlivňuje faktor synoptických situací, s obnovující se azorskou tlakovou výší. V těchto případech vystupují teploty i nad hranici 30 °C, což je tropický den. Za posledních 38 let bylo takovýchto tropických dní v průměru 3,85 v roce. Ale právě při příhodných synoptických situacích může být těchto dnů podstatně víc, a to až 8 či 14, jak se stalo v roce 2003. V horkém létě tohoto roku bylo i celkově méně srážek. Současně s tím roste i počet letních dnů s teplotami 25 °C a výše. Průměrně je jich 19,51 a v příznivějších letech se můžeme dostat až na 29 letních dnů.

Opakem jsou roky, jejichž léta doslova propršíí. Z těch dávnějších to byl rok 1980, kdy se podařilo Medardu naplnit své a až do 28. července prselo či mrholilo. Teprve v závěru měsíce a začátkem srpna se udělalo lepší počasí, teplota dvakrát vystoupila na 30 a 32 °C a po této letní vsuvce bylo již do konce srpna jen pár letních dní s teplotou okolo 25 °C.

Množství srážek je závislé na notoricky známém faktoru sv. Medarda. Je to pranostika, jež významně ovlivňuje začátek a průběh větší části léta. Není to o tom jednom jediném dni, tj. 8. červnu, který jako by rozhodne. Podstata je vlastně v tom, že pokud je do Medarda slunečné a sušší jaro, změní se dosavadní příznivý ráz cirkulace na proudění západní, vlhké, nestálé a také velmi oblačné. Nastane tzv. velký Medard s obdobím chladnějšího vlhkého počasí trvajícím cca 35 až 40 dní. Naopak, je-li jaro deštivější a období do Medarda chladnější, může nastat obrácený efekt a medardovské období (tzv. malý Medard) je pak kratší a teplejší a trvá cca od 8. do 25. června, maximálně do prvních dnů července. Poté již nastává běžné léto.

Celkově se dá říct, že Medard působí na počasí našeho kraje každoročně a ovlivňuje léto v rozmezí od 20 do 40 procent.

Také hornatá a zalesněná část západního Krušnohoří se sama o sobě podílí na určitých projevech počasí. Například končí-li deštivé počasí, drží se oblačnost na horách i o několik hodin déle a srážky jsou zde podstatně četnější než například v Poohří. Pochopitelně od toho se odvíjejí i teploty. Stále platí, že s každými 100 metry nadmořské výšky je chladněji cca o 0,7 až 1,1 °C. I když v létě se tyto rozdíly v určitých dnech částečně smazávají, přesto je nutné s nimi v našich končinách počítat.

A jaké bude letošní léto? V průběhu jeho první poloviny bude více oblačnosti a srážek, které ve druhé vystřídá slunečné počasí, avšak dosáhne pouze průměrných hodnot. Předpokládané srážky překročí o několik procent dlouhodobý průměr.

Přál bych vám všem osobně co nejvíce sluníčka, abyste si užili léta a volných dnů a prožili u nás na horách mnoho nevšedních zážitků a povedených výletů.

Rudolf Kovařík

SPORT

Xterra Ostrov opět úspěšná

Patnáctého června se uskutečnil již 7. ročník terénního triatlonu Xterra Ostrov. K závodu se přihlásilo 304 borců, kteří byli rozděleni do čtyř věkových a výkonnostních kategorií. Krušnohorec Honza Kubíček se stal nejen vítězem elitní kategorie, ale obhájil i titul mistra České republiky z loňského roku.

Nejmladší skupina, skupina dětí, byla ještě rozdělena podle věku do pěti kategorií. Jejich souboje v duatlonu se odehrávaly v překrásném prostředí ostrovského parku. Doběh do cíle na Starém náměstí za hlasitého povzbuzování diváků sledovali také rodiče nejmenších závodníků. Byla to opravdu nádherná

(pokračování na str. 23)

Xterra Ostrov opět úspěšná

(dokončení ze str. 22)

Stanislav Řezáč na trati

podívaná. Z rekordního počtu 89 startujících měli velkou radost nejen pořadatelé, ale i hlavní sponzor dětských kategorií, pan Štěpánek z firmy Elektro S.

Další dvě kategorie se srovnaly na startu plavecké části klasické Xterry ve Velkém Rybníku. Jednalo se o Easy (hobby) štafety a mistrovství ČR dorostu. I zde byl zaznamenán účastnický rekord. Všechny čekalo 400 metrů plavání, 14 km jízdy na horském kole a závěrečný pětikilometrový běh. Cíl byl tradičně také na ostrovském Starém náměstí. Nechyběly ani výrazné osobnosti, například ostrovský starosta Pavel Čekan, „Král bílé stopy" Stanislav Řezáč, účastník letních olympijských her Martin Krňávek a další.

Jako poslední startovali účastníci hlavního Mistrovského závodu a čekala je velice těžká trať, která přivedla závodníky až do vyšších partií Krušných hor. Po 1,2 km dlouhém plavání následovala 32 km dlouhá cyklistická část a desetikilometrový běh. V cíli se jako první ukázali favorité. Mistrovské tituly získali Jan Kubíček a Ivana Loubková.

Slavnostní vyhlášení bylo tečkou za ostrovským triatlonovým svátkem. Ceny vítězům předával ostrovský starosta pan Pavel Čekan spolu se zástupkyní hlavního sponzora závodu, Koruna Pralines, paní Bachurovou.

Obrazové zpravodajství z celé akce jsme mohli hned několikrát sledovat v televizi na programu ČT 4 sport. Organizaci závodu zajišťovalo 120 pořadatelů včetně studentů gymnázií, policie a horské služby. Velké poděkování patří všem.

Honza Novák, ředitel závodu

Na stupních vítězů

VÁŽNĚ NEVÁŽNĚ

Bajka krušnohorská

Byla jednou jedna krajina. Dalo by se říci „lautr rovina". Ale uprostřed té roviny kde se vzaly, tu se vzaly kopečky, které ji dělily na Předkopčí a Zákopčí. Lidi z Předkopčí a Zákopčí se moc rádi neměli, ale zvířátkům to bylo jedno. Bez ohledu na stranu kopců se společně živila, ba i spolu vesele obcovala. Obcoval tak předkopečný sysel, jelen, kačer či mravenec se zákopečnou syslicí, laní, kačenou či mravenčicí a i úplně naopak. Lvi v té krajině nežili, a tak králem zvířat byl ve všezvířecím hlasování zvolen medvěd Siegfried Bořivoj Brumla. Byl to král moudrý, spravedlivý a dokonce i četné spory mezi kočkami a myšmi vyřešil vždy tak, aniž by porušil všeobecná zvířecí práva.

Jednou se v hospodě „U Cínový báby" konal Krušnohorský kongres rýžovníků a tam to všechno začalo. Vášnivý spor mezi Předa Zákopečníky, zda rýžovací síto se má otáčet ve směru, či proti směru pohybu hodinových ručiček, ukončila až pořádná hospodská šarvátka, která stála mnoho zubů, o krvácejících nosních dírkách nemluvě. Padlo rozhodnutí. Jdeme za rychtářem a tam si úředně „střihnem". Teď ale nastal ten skutečný problém. Ke kterému rychtáři? K předkopečnému, nebo zákopečnému? Jakákoliv dohoda byla v nedohlednu, a když už se schylovalo k dalším zubním extrakcím, ozval se od posledního stolu obecní, poněkud mentálně zaostalý pastucha Onaníček se spásným kompromisním návrhem: „Medvěd Siegfried Bořivoj Brumla, král zvířat, ten ať to rozsoudí." I zvedla se celá hospoda a jako jeden muž vyrazili k medvědí noře.

„Hej, medvěde Siegfriede Bořivoji Brumlo, Zdař Bůh und Glück auf! Máme tady jeden vážný mezikopečný konflikt a žádáme si tvého vyjádření." „Lidi, neblbněte, je půlnoc a navíc, tak jako vy, se žádné zvíře ‚nezkáruje'. Já, Král zvířat, nejsem příslušnej, bin nicht zuständig, vás soudit." Ale rýžovničtí kongresmeni, jak byli v „eifru", museli svůj kopečkový spor vyklopit. Když je medvěd vyslechl, jenom zoufale zvolal: „Vaše blbý lidský starosti a bečku medu bych chtěl mít. Ale přijďte zítra, svolám Zvířecí radu."

Zřejmě ho na okamžik opustila královská moudrost, protože tohle neměl udělat.

Hned druhý den na Velké zvířecí radě vylíčil noční lidskou interpelaci zvířátkům. Ta ale nezajímalo, jakým směrem točit rýžovnickou pánví, ale hlavně to, jak se lidé baví. Do diskuse se přihlásil tchoř, vlk, kukačka, žížala a mnoho dalších: „Chceme se bavit jako lidé, za zvířecí srandu, hurá!" volali všichni. Marně jim král medvěd domlouval. Zvířátka se rozštěpila na pravoocasníky a levoocasníky a podle toho začala vykrucovat své ocasy doprava či doleva. Bezocasí byli ve výhodě, vždy se mohli přidávat k těm vyhrávajícím. A život byl náhle krásnější, protože každý měl, kdykoliv si vzpomněl, po ruce nějakého nepřítele. A krušnohorský život, co život věčný, běžel dál.

Až jednou si u krále medvěda vyžádal audienci dr. Datel: „Králi, poslední dobou mám s oběma druhy ocasníků veliký problém. Samá artróza, skolióza, zlomenina. A co je nejhorší, endoprotézy už došly." Král neváhal a okamžitě informoval Velkou zvířecí radu, kde předložil nový zákon. Všechny ohony a ocasy, pod trestem pověšení za tento orgán, musí viset, nebo stát uprostřed. První podpořil návrh zákona lišák, protože ohon nošený vpravo či vlevo mu znemožňoval řádně zametat stopu (hlavně pod koberec). Vzápětí se přidalo sdružení hadů, kterým se to bez pohybu ocasu do stran špatně plazilo. Ale hlavní argument uvedlo ptactvo. Se zašprajcovaným ocasem jedním směrem se prostě létat nedá. To plně postačilo k tomu, aby byl nový zákon jednomyslně přijat a schválen.

A z toho poučení plyne:
Zvířátka,
každé z vás teď vidí,
nebuďte mešuge jako lidi!

Hanuš Hron

Abertamské noviny

ABERTAMSKÉ NOVINY

Vážení spoluobčané,

jak jsem již uvedl v předchozím čísle, město Abertamy si vyhradilo jednu stránku v měsíčníku Luft pro informace o Abertamech a Hřebečné. Budeme zde pravidelně přinášet zprávy o kulturních a sportovních akcích konaných v Abertamech a okolí.

Nejprve bych chtěl všem dětem popřát krásné a slunečné prázdniny. Všem zaměstnancům školy a školky v Abertamech bych rád poděkoval za celoroční práci a úsilí, které věnovali našim ratolestem.

Město Abertamy připravilo na prázdniny dvě akce. V srpnu proběhne v areálu technických služeb již tradiční řezbářské sympozium, které letos navštíví šest řezbářů. Pozvání opět přijaly i paličkářky z Karlových Varů, Ostrova, Sokolova, Chodova a dalších západočeských měst. Je připraven bohatý program na celý týden od 19. do 23. srpna. Město obdrželo dotaci od Ministerstva pro místní rozvoj ČR na vybudování dětského hřiště, které bude umístěno na tzv. Kadlečáku v Abertamech. Práce budou zahájeny v polovině července, a pokud stavbu nezkomplikuje počasí, mělo by být hřiště slavnostně otevřeno začátkem srpna.

Dále bych rád informoval o vybudování závor u fotbalového hřiště a u Blexu směrem k bývalé skládce. Vzhledem k tomu, že na skládku občané neustále vyváželi různý komunální odpad včetně stavební suti a plastů, byli jsme nuceni na ni uzavřít přístup. Nadále je zde možné ukládat pouze posečenou trávu, hlínu, kamení a větve. Klíče jsou k dispozici v podatelně úřadu nebo u pracovníků technických služeb. Chtěl bych také upozornit, že prostor je monitorován kamerovým systémem, který pokryje i celý areál včetně parkoviště u Větrova. Zde byla v minulosti odkládána stavební suť a asfaltové kry. Tento materiál byl již nadrcen na potřebnou frakci a v současné době je využíván na opravu cest v Abertamech a okolí. V rámci spolupráce s firmou STRABAG bylo dohodnuto, že tato firma upraví z asfaltového recyklátu většinu cest v majetku města. Vzhledem k tomu, že má k dispozici dostatečnou techniku včetně velkého vibračního válce, měly by takto opravené cesty sloužit několik let. Tímto způsobem se již opravila ul. Venkovská a u Tomoli. Další práce budou pokračovat v průběhu léta. Žádám tímto všechny spoluobčany, aby na Větrov neodváželi žádný stavební materiál a odpad. Pokud máte nějaký podobný materiál, kontaktujte městský úřad, rádi poradíme, jakým způsobem ho zlikvidovat.

TJ RZ Abertamy ve spolupráci s městským úřadem připravila na abertamském fotbalovém hřišti na 27. červenec fotbalový turnaj (memoriál Martina Jiřinského a Otty Pannyho). Turnaje se zúčastní šest mužstev, mimo jiné i družstvo TJ Starý Plzenec a výběr starších hráčů Sparty Praha. Začátek akce je v 9:00 hod. Bližší informace budou na plakátech.

Přeji krásné léto a hodně sluníčka.

Zdeněk Lakatoš,
starosta města Abertamy

Abertamy a Freiberg společně

Freiberg – důl Reiche Zeche

Grube Reiche Zeche, Freiberg i. Sa.

Město Freiberg ležící ve Svobodném státě Sasko je jedním z nejvýznamnějších hornických středisek v Německu. Toto historické a zároveň moderní, univerzitní a současně průmyslové město leží 90 km od Abertam; místní univerzita má ve správě jeden z největších a nejnavštěvovanějších důlních komplexů v SRN – důl Reiche Zeche.

Abertamy jsou oproti Freibergu podstatně menší a zdejší hornické tradice musí často bojovat s dědictvím násilné výměny obyvatelstva a jáchymovských komunistických lágrů. I přesto nalezla obě města k sobě cestu ve společné Evropě. Cestu úcty k práci a památce našich předků, hornického lidu všech uplynulých období.

V rámci projektu financovaného z přeshraničního programu Ziel 3 se v abertamské místní části Hřebečná zpřístupní štola Kryštof v důlním komplexu Mauritius a ve Freibergu se rozšíří stávající prohlídko-

(pokračování na str. 25)

Abertamy a Freiberg společně

(dokončení ze str. 24)

vá trasa pro osoby zdravotně postižené. Celkové náklady pro Freiberg jsou stanoveny na 178 650 eur, pro Abertamy na 290 950 eur.

A protože každý správný projekt potřebuje správné zahájení, uskutečnila se v úterý 25. června ve Freibergu tisková konference za účasti vrcholných představitelů měst Abertamy a Freiberg, na níž byl společný projekt představen německým novinářům. V rámci úvodního setkání byl všem přítomným dopřán nezapomenutelný zážitek ve formě ostrého odpalu v podzemní chodbě. Detonace a tlaková vlna vzniklá výbuchem cca 30 kg trhaviny byly skutečně ohromující. Dále si delegace z Abertam důkladně prohlédla labyrint chodeb se zasvěceným komentářem nejen o počtu návštěvníků, nýbrž i o možnostech komerčního využití podzemních prostor k získání tepelné energie pro vytápění. Všichni účastníci slavnosti byli nakonec přizváni k příjemnému posezení v jedné z historických prostor dolu Reiche Zeche. Návštěva ve Freibergu přinesla všem členům delegace hluboké zážitky a inspiraci pro využití téměř nekonečných podzemních prostor v Abertamech a na Hřebečné, jejichž souhrnná délka čítá podle střízlivých odhadů na 100 km.

(MN)

apartmány
ENGADIN
BOŽÍ DAR CZ

Komfortní, plně vybavené apartmány v centru obce Boží Dar.

wifi zdarma v celém objektu, sauna dětský koutek, stolní fotbálek kamerově hlídané parkoviště, garáž

Tel. +420774701505
info@apartmanyengadin.cz
www.apartmanyengadin.cz

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II.odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

axa travel
AXA TRAVEL
Krymská 5, 360 01 Karlovy Vary
Tel.: 353 230 101, fax: 353 230 102
E-mail: info@axatravel.cz, www.axatravel.cz
- zájezdy do celého světa po celý rok
- last minute za minimální ceny
- komplexní cestovní služby
- mezinárodní jízdenky, letenky

Parkování a zastávka MHD (2,3,4,5,6,10) jen 50m od kanceláře

HORNÍ BLATNÁ
obaly zelený
sáčky • přířezy • kelímky
papír • tašky • folie • tácky
602 130 841
606 893 445
www.obalyzeleny.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZÍN ABERTAMY
VÁM NABÍZÍ
KRUŠNOHORSKÝ NÁBYTEK

SRUBOVÝ NÁBYTEK PRO GENERACE!
KONTAKT:
Tel. 725 891545
dorazin.truhlarstvi@seznam.cz
DE: Tel. +420 608 359 838
www.truhlarstvi-dorazin.cz

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
SPRÁVA LESŮ
MĚSTA JÁCHYMOVA
MYSLIVOST
❖ poplatkový lov jelení zvěře
NÁKUP A PRODEJ DŘEVA
PILAŘSKÁ VÝROBA
❖ certifikované stavební řezivo
❖ paletové přílezy
❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
❖ pořez na zakázku
k03050
MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: 353 811 211, fax: 353 811 221
STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: 731 111 784

HORSKÝ STATEK
ABERTAMY s.r.o.
vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Perninská 186
Nabízíme
sýry z ovčího, kozího a kravského mléka, mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako regionální potravina a biopotravina roku, lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo a také čerstvé hovězí a jehněčí maso z vlastního chovu.
Otevírací doba: Pátek 8-12 a 13-17; Sobota 8-12
Tel.: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz
www.ryzovna.cz

OČNÍ OPTIKA
POTŮČKY
RYCHLE - LEVNĚ - KVALITNĚ
Pondělí až Neděle 10:00 - 17:00
STŘEDA ZAVŘENO

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc SRPEN až LEDEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Ubytování v soukromí
Tel. 604 100 425

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 ● M-723 331 711